

ARHITECȚII ȘI BUCUREȘTIUL

nr. 17
iulie-august 2008

Buletin informativ al Filialei Teritoriale București a Ordinului Arhitecților din România

Eveniment:

BIENALA DE LA VENEȚIA

Dosar:

CHINA

Conferință:

BALKANOLOGY

Cel mai mic telemetru cu laser din lume: **DLE 50 Professional** de la Bosch

- **Precizie absolută doar la o apăsare de buton, datorită tehnologiei laser**
- **O multitudine de funcții la un preț atractiv**
- **Ideal pentru efectuarea preliminară a măsurătorilor, în vederea instalării ferestrelor și ușilor**

Ușor și manevrabil precum un telefon mobil modern și beneficiind de toate avantajele unui telemetru cu laser: acesta este DLE 50 Professional de la Bosch. Având dimensiunile de 100 x 58 x 32 milimetri, este cel mai mic telemetru cu laser din lume. Este aparatul ideal pentru orice profesionist ce dorește să măsoare lungimi, suprafețe sau volume, în mod special în interior, fără a mai necesita accesorii suplimentare.

DLE 50 Professional acoperă majoritatea aplicațiilor de măsurare pe care le întâlnim în practică. Aparatul măsoară distanțe până la 50 metri, cu o precizie absolută, prin simpla apăsare a unui buton datorită tehnologiei laser, iar pe ecranul LCD rezultatele sunt afișate imediat. Acuratețea măsurărilor este de $\pm 1,5$ milimetri.

DLE 50 Professional este foarte ușor de folosit. Butoanele sale sunt etichetate cu simboluri ce indică funcția fiecăruia, iar prin simpla apăsare a acestora se poate comuta de la funcția de măsurare a lungimilor, suprafețelor sau volumelor, la măsurarea indirectă a înălțimilor folosind teorema lui Pitagora. Setarea din fabrică a aparatului permite măsurarea pornind de la muchia din spate a aparatului. Prin apăsarea repetată a unui buton, utilizatorul poate modifica punctul de referință al măsurătorii: de la muchia din față, de la punctul de prindere pe stativ sau de la pin-ul pentru spații înguste. Pin-ul are o lungime de 40 mm și permite efectuarea de măsurători din colțuri, îmbinări sau articulații. Un simbol pe display-ul aparatului indică punctul de referință selectat, acest lucru prevenind confuzii și în consecință erori de măsurare.

Micul telemetru cu laser DLE 50 are suprafața carcasei acoperită cu Soft Grip. Acest lucru îl face ușor manevrabil și îl protejează de șocuri.

DLE 50 Professional este disponibil acum la toți distribuitorii de scule

electrice Bosch. Pe lângă dimensiunile foarte mici, DLE 50 Professional este oferit și la un preț deosebit de atractiv, mult mai mic decât al produselor concurente.

Mai multe detalii și exemple de aplicații puteți găsi și pe www.bosch.com.ro.

BOSCH
Tehnică pentru o viață

SUMAR

AGENDA OAR BUCUREȘTI

Ședințele Comisiei Tehnice și de
Urbanism a Primăriei București 04

EVENIMENT

Veneția. Bienala de Arhitectură 20
Interviu Marius Marcu-Lapadat 22

DOSAR

China. Arhitectură și urbanism 26

EVENIMENTE INTERNE

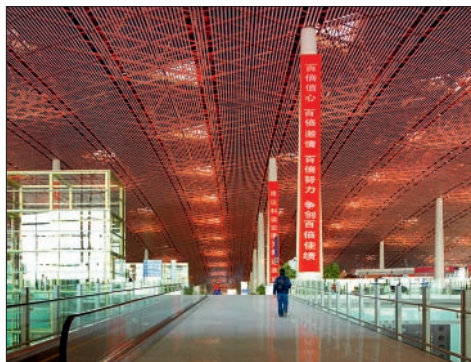
Lut Ars. Vara 2008 32
Expoziții MNAC 34

EVENIMENTE EXTERNE

Conferința RIBA. Barcelona 2008 36
Săptămâna arhitecturii la Sofia 36
MVRD vine spre EST 38
Balkanology la Basel 38
European Prize for Public Spaces 40

PUBLICAȚII

Cărți și reviste. Noutăți 42

*Stimați arhitecți,
Conducerea Ordinului
Arhitecților București vă aduce
la cunoștință dorința sa de a
promova transparența în ceea
ce privește activitățile și
deciziile sale.*

*În consecință, buletinul
"Arhitecții și Bucureștiul", dis-
tribuit gratuit tuturor mem-
brilor filialei, va încerca să
prezinte mai elocvent toate
activitățile Ordinului și prob-
lemele cu care acesta se con-
fruntă.*

*Buletinul "Arhitecții și
Bucureștiul" poate fi descărcat
în format .pdf de pe site-ul
oficial al Ordinului accesând
adresa:*

www.oar-bucuresti.ro

*Pentru o mai bună comunicare
cu toți membrii Filialei
București, vă invităm să vă
exprimați opiniile legate de
activitatea OAR București și de
ceea ce ar trebui să reprezinte
prioritățile de acțiune ale
organizației noastre.*

*Am dori, de asemenea, să
ne indicați subiectele pe care
să le abordăm în numerele
viitoare ale Buletinului
"Arhitecții și Bucureștiul".
Vă mulțumim și așteptăm
răspunsurile dumneavoastră!*

Foto copertă: © Steven Holl Architects

Editor igloo media

Bord editorial Bruno Andreșoiu, Adrian Ciocăzanu

Redactor șef Viorica Buică

Redactori Andreea Petra Brezan, Constantin Hostiuc, Anca Rotar, Loredana Stasisin

Concept grafic Corina Duma

DTP & procesare imagine Cristian David, Robert Dumitru

Corectură Andreea Amzoiu

Adresă str. Brezoianu nr. 4, sector 5, București, tel. 313.41.18, office@igloo.ro

Filiala București OAR

Președinte arh. Mircea Ochinciuc

Colegiul director arh. Mario Kuibuș, arh. Dan Marin, arh. Cristina Gociman
arh. Crișan Atanasiu, arh. Bruno Andreșoiu

Purtător de cuvânt arh. Iulia Maria Stanciu

Adresă str. Academiei, nr. 18-20, sector 1, București, tel. 303.92.26

SEDINȚELE Comisiei Tehnice de Urbanism

07 mai 2008

Membrii Comisiei: Constantin Enache, Dan Marin, Dorin Ștefan; Președinte: Viorel Hurduc. Au mai participat la ședință Adreian Videanu, Primarul General al Capitalei, Adrian Bold, arhitect-șef al Municipiului București și Gheorghe Udriște, consilier al Primarului General. Pe ordinea de zi au fost înscrise 16 proiecte.

PUZ Modificare-extindere Bd. Metalurgiei, S.4, proiectant BIA Octavia Popeea (revenire)

Viorel Hurduc solicită proiectanților să recapituleze cerințele anterioare ale Comisiei, precum și să precizeze cum anume au fost ele introduse în noua documentație prezentată în vederea evaluării și avizării. Se răspunde că a fost cerută revenirea pentru prezentarea conceptului de arhitectură și urbanism care să poată proba asigurarea locurilor de parcare necesare, precum și faptul că a fost urmărită cu atenție soluționarea circulației în zonă. De mare importanță a fost rezolvarea incidenței între Drumul Expres și proprietate, până acum nerezolvată. S-a sugerat că această incidență putea fi propusă, cu un câștig pentru spațiul public și la N de proprietate, chiar dacă PUZ nu ar fi putut cuprinde, ca reglementare, aria indicată. Constantin Enache analizează noua propunere și afirmă că, în ciuda unei oferte de aparentă deschidere de trafic prin inserția unei străzi în arealul studiat, ar fi mai bine să se renunțe la această posibilitate, pentru că noua circulație care se propune este una labirintică, greoaie. Trama stradală, în opinia d-sale, trebuie mult mai bine studiată și rezolvată, pentru că nevoia fundamentală a oricărei noi propuneri urbanistice este cea de străzi. Viorel Hurduc recomandă proiectanților să realizeze o tramă stradală care să convină ambelor realități urbanistice (proprietatea, respectiv Drumul Expres) și intereselor pe care ele le presupun. Rezoluție (Viorel Hurduc): rezolvați problema noii amplasări printr-o propunere care să vă aparțină, care să ilustreze atitudinea dvs. față de context; faceți o propunere valabilă și coerentă în ceea

ce privește circulația; reveniți cu un concept de arhitectură mult mai bine precizat.

PUZ Pța Lahovary nr. 8, S1, proiectant BIA Mihnea Marcu (revenire)

În prezentare se afirmă că există deja, în documentație, aviz de la circulație și de la Direcția Monumentelor, având în vedere că propunerea se va insera într-o zonă protejată. Viorel Hurduc precizează că proiectanții și proprietarii nu au dorit să dea curs indicațiilor și sugestiilor Comisiei de a angaja o rezolvare pentru întreaga zonă – ca urmare, ceea ce se va propune judecătii Comisiei va fi practic un PUD, doar că situat într-o zonă protejată. Dan Marin nu este de acord cu continuarea discuției plecând de la aceste premise, pentru că situațiile se judecă, în opinia d-sale, inegal: „s-a cerut o propunere, anterior, pentru o locație aflată pe Bd. Metalurgiei, însă acum, pentru o zonă situată în chiar centrul capitalei, se discută despre derogare fără a ni se oferi niciun fel de investiție intelectuală și profesională. Iar avizul de la Direcția Monumentelor nu poate în niciun caz oferi vreo derogare, ci este doar unul constatator; el doar constată încadrarea în regulament. În aceste condiții, se trece peste caracteristicile întregii zone urbane și ni se propune de-a dreptul P+9, lucru pe care, personal, îl consider inacceptabil.” Din partea Ministerului Dezvoltării se precizează că propunerea de P+9 nu a fost acceptată. Viorel Hurduc precizează din nou condițiile anterioare ale Comisiei: întâi va fi rezolvată locuirea în Piața Lahovary și apoi va fi oferită o soluție pentru circulație. Adreian Videanu intervine și exprimă opinia potrivit căreia, dată fiind zona, calitatea propunerii trebuie să constituie cea dintâi preocupare a proiectanților. „Aici ar trebui ridicată o

bijuterie, dacă s-ar putea.”

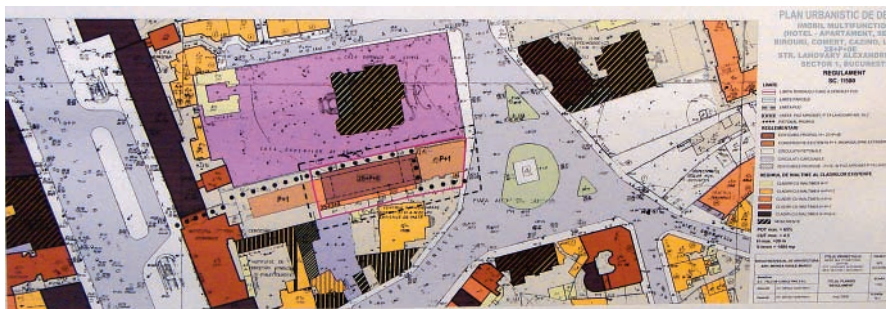
Constantin Enache apreciază că, dată fiind importanța zonei, un concept de arhitectură atent studiat și prezentarea mai multor imagini sunt absolut necesare.

Viorel Hurduc: „Trebuie prezentat un concept care să se acorde fericit cu vecinătățile – clădirea istorică, edificiul COS, blocurile de pe Magheru; trebuie prezentate convingător capacitatea clădirii, traseul mașinilor, pietonalul. Nu înțeleg pe unde anume se face accesul în parcela dvs. și care ar fi legătura acestei parcele cu ansamblul urban din care face parte. E nevoie aici, mai mult decât în orice altă parte, de un concept integrat.”

Rezoluție: reveniți după formularea unei noi propuneri ținând cont de aceste observații.

PUZ Pasaj Str. Doamna Ghica, proiectant CONSIS PROIECT

În prezentarea realizată de dl Udriște se descrie posibilitatea de a concretiza un pasaj rutier în prelungirea Colentina, în condițiile în care tramvaiul va rămâne la sol. Studiul de fezabilitate pentru această propunere a fost deja elaborat și avizat. Adrian Bold se interesează asupra motivului pentru care s-a renunțat la supratraversare. Se răspunde că au fost executate măsurători care au arătat că fluxurile de trafic principale se desfășoară pe direcția Obor-Constanța. Adreian Videanu afirmă că fluxul pe direcția Obor are o capacitate de 15.000 de mașini pe oră, pe câtă vreme cel pe direcția Ghica măsoară doar 3.000 de unități auto pe același interval; localele necesare nu s-au putut realiza din cauza blocurilor, ridicate mult prea aproape de artera de trafic. Andrei Zaharescu este de părere că ar trebui să fie luată în calcul și prezența unui tramvai, odată cu pasajul, pentru că tramvaiul este, pe termen mediu și lung, o soluție pentru traficul dens al

acestei zone, iar dacă acest lucru nu va fi gândit din timp, vor apărea mari probleme ulterior, cauzate de nevoia tramvaiului de a urca rampa. Viorel Hurduc este de părere că, dată fiind perspectiva denivelată a zonei, la care se adaugă necesitatea urmării propunerii Bd. Mal de Lac, ambele propuneri pot fi soluționate. În opinia d-sale, Dna Ghica poate fi supra-traversată. Adrieian Videanu opinează că „dezvoltarea managementului traficului va face loc automat pentru tramvai, deci intersecția va avea doar un semafor. Pe relația dna Ghica, pasajul este la limita fezabilității. Perpendicular, rata de rentabilitate este foarte bună.” Viorel Hurduc este de părere că se poate realiza o taluzare de câțiva metri pe partea parcului, care ar asigura continuitate propunerii, garantând următorii pași ai intervenției; este foarte utilă avizarea propunerii, cu corectarea propusă, dar solicită atenție la propunerea de pantă. Rezoluție: în aceste condiții, se avizează favorabil.

PUZ Nod Intermodal Răzoare – Calea 13 Septembrie (revenire)

Constantin Enache arată, în prezentarea proiectului, că era prevăzută o

închidere pe un traseu, dar legătura va fi mutată pe Str. Progresului. S-a intenționat revizuirea zonelor adiacente, iar ca propunere de edificabile, au fost propuse și accente. S-a revenit în Comisie, însă, pentru că Ordonanța de Urgență emisă de Guvern interzice modificarea spațiilor verzi, ca urmare a trebuit să fie făcute „verzi” anumite suprafețe care în PUG nu erau neapărat spații plantate. PUZ existent are valabilitate pentru infrastructură. „Pentru locul accentelor, CUT a fost menținut la 5, iar zonele verzi s-au păstrat, pe cât

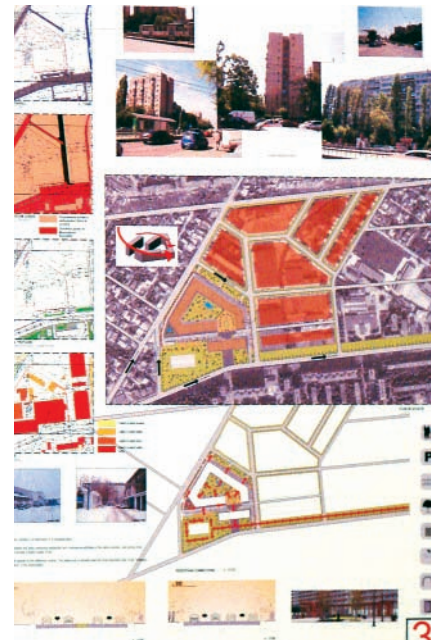
posibil. Ordonanța de Urgență ne interzice să mutăm spațiile verzi, însă analiza care precede acea reglementare cred că și-a pierdut din valabilitate până în prezent – au apărut numeroase alte realități, construite sau nu, care nu au putut fi luate în calcul, dar reglementarea s-a păstrat!” Rezoluție: se avizează favorabil, cu condiția respectării zonelor verzi care corespund realității din teren.

PUZ Bd. Timișoara nr. 58, S.6, proiectant MDESIGN

Propunerea are ca spațiu de definiție o suprafață de 3 ha, cam la 2 km de zona intersecției Str. Lujerului – Bd. Timișoara, aproximativ pe un loc pe care acum există Frigocom. Conceptul de arhitectură rezidențială propus este unul de tip incintă (condominium), care va fi însoțit de o propunere de legătură cu Bulevardul Timișoara. Zona înaltă se va constitui în front la Bulevardul Timișoara, în vreme ce zonele joase preiau indicativul M3 din planul secund. CUT propus este de 4,5. Imaginile care sprijină conceptul vor să propună o arhitectură de tip funcționalist, iar spațiile neocupate de clădiri vor fi fie publice integral, fie semipublice. Constantin Enache se declară din nou adeptul creșterii dezvoltării urbane și este de părere că o propunere de acest tip este evident altceva, o premisă de dezvoltare reală, imposibilă în cazul unei propuneri în stilul celor de azi, care ocupă terenul cu vile, nerentabile pentru că presupune costuri de infrastructură demăsurate. Pot exista chiar accente și mai înalte, cu condiția ca frontul secund să se retragă și să scadă consistent.

Dan Marin, însă, este de părere că incinta propusă, din cauza înălțimii mari (P+12) care mai e și închisă, va produce o senzație de clausturare pentru cei ce vor locui acolo. Ca urmare, este de acord cu propunerea de sporire a înălțimii pentru accent, dar cu condiția ca în partea din spate înălțimea să fie mai mică și să existe neapărat o preocupare reală pentru studiul vegetației, cu atât mai mult cu cât casetele de vegetație prevăzute pentru subsoluri sunt nerealiste.

Viorel Hurduc propune o casetare de subsol de minimum 3 m, necesari plantării vegetației înalte, iar în ce privește CUT, este de acord ca el să se păstreze, dar prin ridicarea înălțimii coroborată cu o folosire pentru spațiul

public de 20-25% din totalul suprafeței.

Adrian Bold este de părere că se propune o reglementare diferită de cea a zonei, modernistă ca propunere urbanistică și ca formulă arhitecturală. Dorin Ștefan, însă, apreciază că arhitectura prezentată este una insensibilă, de ghetto – masivă și insuficient ventilată. Riscul pe care îl aduce o propunere de acest tip este de părăsire, de abandon. „Structura este foarte puternică și diferită de loc.”

Dan Marin adaugă că, din punct de vedere arhitectural, îi este imposibil să conceapă cum anume vor funcționa aceste apartamente, doar cu un culoar îngust pe mijloc.

Rezoluție: se va reveni cu o propunere care să comporte aceiași indicatori, dar care să conțină în planșa de reglementare toate observațiile Comisiei.

PUZ Calea Floreasca 159, S. 1, proiectant M DESIGN (revenire)

S-a revenit cu o nouă propunere pentru ansamblul propus (birouri, hotel, apartamente) pe noi trasee, modernist-regulatoare, în spiritul clădirilor principale ale Halelor Ford. Aceste clădiri de valoare istorică sunt protejate, deci nu pot fi dărâmate, dar vor fi transformate în spații comerciale.

Recomandările anterioare vizau un spațiu deschis și deschiderea structurii către Patinoarul Floreasca, în timp ce elementul de cea mai mare înălțime trecea în planul secund, către parc. POT propus este de 60%, CUT de 4,5, iar înălțimea celei mai mari clădiri va fi de

30 de etaje (aprox. 120 m). S-a obținut avizul de la Comisia Monumentelor și soluția propusă a fost acceptată de Ministerul Culturii. La întrebarea dlui Adrian Bold „ce anume a apreciat la proiect Ministerul Culturii?”, se răspunde că modul în care a fost reformulată Hala. Apoi, Adrian Bold recapitulează datele proiectului care ar fi trebuit să susțină derogarea: 1. strada nou-propusă trebuia scoasă din parc; 2. drumul principal existent trebuia păstrat; 3. PUG nu prevede în zonă accente de înălțime. Niciunul dintre aceste deziderate nu a fost soluționat, deci care anume ar fi suportul pentru susținerea derogării? În plus, zona este definită de PUG ca industrială; o înălțime mai mare este permisă, dată fiind amplexarea zonei (3 ha), și, desigur, poate fi avizată chiar și modificarea funcțiunii. Deschiderile pot fi mari, ca atare, vecinii trebuie să nu fie agresați. Promotorul precizează că au existat cheltuieli importante pentru restaurarea halei, iar pentru a compensa această investiție ar fi de dorit să poată fi realizate cel puțin două accente pe două din spațiile existente.

Dan Marin este de părere că imaginile care sunt prezentate reprezintă, de fapt, două orașe diferite. Iar cel mai mic aduce o încărcare semnificativă celui mare – nu e calculat, de pildă, care ar fi impactul a 1.000 de mașini, minimum, asupra acestei noi zone constituite. Unde anume este rețeaua majoră de transport care deservește noua realitate urbană? În opinia d-sale, „imaginea este de Defense, dar nu și infrastructura.”

Viorel Hurduc: „Fotogenia este agreabilă, dar, din punctul de vedere al situației tehnice, trebuie să mă raliez opiniei lui Dan Marin: nu cred că se pot face parcaje în modul în care le-ați preconizat dvs., nu aveți un spațiu verde propriu, astfel că locul i se aduc toate cele trei rele majore ale orașului: înălțimi exagerate, aglomerație și lipsă de capacitate.”

Adrian Bold crede că ar fi fost de dorit o abordare strategică a subiectului: „Dvs. vă aflați prinși între zona centrală a orașului, situată la S, și o zonă de N privilegiată cel puțin ca propunere de dezvoltare, zona lacurilor și a Bulevardului de Mal de Lac. Intervenția în direcția densificării nu aduce tocmai scăderea calității zonei? Pot Calea Floreasca și Bd. Mircea Eliade să preia tot traficul rezultat? E bine să densificăm zona, care în mod normal ar trebui

să susțină o dezvoltare-grădină a orașului?”

Viorel Hurduc: „Așa cum ne este prezentată, propunerea de urbanism și arhitectură nu oferă orașului mai mult decât o dală urbană ce speculează prezența parcului. Nu convingeți prin așezarea la sol, iar integrarea clădirii în mediu rămâne datoare. Putem fi de acord cu densificarea urbană, dar în niciun caz în contextul unui parc urban.”

Constantin Enache este de părere că scara zonei a fost perturbată cel mai grav de prezența blocului Automatica, iar acesta poate fi acceptat ca un posibil precedent pentru o clădire înaltă.

„Sunt mai ales împotriva numărului mare al clădirilor propuse, nu neapărat împotriva unei înălțimi; iar în ceea ce privește mixitatea propusă, și ea poate fi în regulă, dacă infrastructura o permite”. Zona s-ar preta unui nou Landmark, cu condiția ca acesta să fie convingător.

Viorel Hurduc: „Conceptul de arhitectură astfel formulat nu oferă și nici nu creează bună vecinătate. Iar dacă CUT poate fi acceptabil, este neapărat nevoie să observăm că un astfel de concept poate fi acceptat aici doar dacă oferă posibilități reale de integrare. Proiectul conține două părți evident distincte, care ridică fiecare probleme specifice: încadrarea pe cât posibil organică a clădirii Automatica și a monumentului Ford, apoi prezența spațiilor verzi, între care trebuie să apară o negociere reușită.”

Dan Marin își exprimă dezacordul vizavi de atitudinea Comisiei, care încearcă să găsească o cale onorabilă de ieșire din acest impas provocat de răsturnarea ordinii firești a lucrurilor: „În propunere s-a plecat dinspre planul de afaceri către oraș și nu invers”.

Rezoluție: se va reveni după restudierea proiectului și identificarea unui nou concept.

PUZ Str. Izvorul Rece nr. 30-32, S. 4, proiectant MDESIGN

Parcela care se propune spre construire se află în S orașului, în apropierea Str. Găzarului. S-a dorit să se dezvolte un front urban continuu, pentru ca noile clădiri să fie ocupate coerent; se propune P+11+12 R, iar sub acest accent o bară de P+4.

Dan Marin ar dori să știe de ce anume nu este constituit accentul pe colț, în vreme ce Adrian Bold amintește că

principala problemă a zonei rămâne închiderea inelului central de circulație. Dorin Ștefan se declară de acord cu „plantarea” accentului în centrul lotului, pe motivul că acolo ar putea fi mult mai ușor controlat și accesat. Dan Marin observă lipsa de forță a verticalei din alte perspective și cere să fie marcată pornirea accentului la nivelul dalei propuse. Rezoluție: se recomandă remediarea lacunelor menționate; cu această solicitare, proiectul este avizat favorabil.

PUZ Aleea Teișani nr. 119-121, S1, proiectant URBAN STAFF DESIGN (revenire)

Pe terenul de 9.700 mp se dorește construirea de locuințe colective; POT va fi de 37, CUT de 2,2, iar suprafața totală desfășurată va fi de 21.000 mp. Sunt rezolvate cele 250 de locuri de parcare minimum necesare. Derogarea constă în modificarea indicatorului zonei de M3 în L4. Șerban Sturdza solicită neapărat respectarea retragerilor obligatorii față de vecinătăți, în vreme ce Adrian Bold este de părere că ar fi necesară o ilustrare a ocupării terenului. Andrei Zaharescu se interesează dacă nu cumva ar putea fi propusă o stradă paralelă cu CF, care să servească de tampon între zonă și calea ferată apropiată.

Rezoluție: se va reveni după studierea acestor condiționări.

21 mai 2008

Membrii Comisiei: Alexandru Beldiman, Constantin Enache, Dan Marin, Dorin Ștefan;

Președinte: Viorel Hurduc.

A participat la ședință Adrian Bold, arhitect-șef al Municipiului București. Pe ordinea de zi au fost înscrise 23 de proiecte.

PUZ Str. Nuferilor 60-64, S.1, proiectant SC CAMI Atelier de Arhitectură

Se solicită, de către proiectant și promotor, o mărire a CUT de la 1,9 la 2,2; POT este 45, iar înălțimea maximă propusă este de P+4. Se precizează că s-a găsit o rezolvare pentru parcaje în subsolul clădirii, dar nu în mijlocul parcelei, ci într-o poziție ușor dezaxată, la care se mai pot adăuga încă 22 de locuri pentru vizitatori. Viorel Hurduc este de acord cu CUT, dar cere neapărat găsirea unei bune soluții pentru obținerea procentului de spații verzi (30%). Constantin Enache își reafirmă poziția de partizan al locuirii colective și al densificărilor și se declară de acord cu propunerea. Alexandru Beldiman se interesează de situația și de avantajele pe care o aduc proiectului curtea centrală, dar și de studiul de însorire, dacă arată că vor exista condiții de bună locuire. Cu aceste rezerve, și el se pronunță pentru avizarea propunerii. Dan Marin își exprimă rezervele față de cele două spații exterioare – ele nu ar permite identificarea unor insule destinate plantării vegetației înalte.

Adrian Bold: „Sigur că este nevoie ca Bucureștiul să-și omogenizeze densitatea, dar nu avem o precizare a limitei acestei densificări. Ca atare, unele zone cer o infrastructură îmbunătățită.

Incinta, în măsura în care se va construi, va genera replici și dezvoltări la fel de dense, iar traficul va amplifica uzul infrastructurii. La lac se prevedea o curbă de vizibilitate care pare neglijată de propunere – ar fi bine, ca măsura de compensație, ca măcar orientarea incintei să fie făcută spre lac. Sistemul de dezvoltare pare de centru de oraș. Aș mai propune, dacă se poate, deschiderea interioarelor către oraș.”

Viorel Hurduc: „Dacă aș putea propune o inversare de norme între birouri și locuințe, aș face-o în locul dvs. E clar că, astfel creionat, proiectul suferă, fie și pentru faptul că, dată fiind locația,

ambii membri ai familiilor stabilite aici vor avea nevoie de mașini, deci norma minimă va fi aruncată în aer.

Prevederile pe care le preconizați au o anume suficiență, dar cum ele prezintă și o oarecare decență, voi propune avizarea favorabilă, cu condiția să studiați mai mult aerisirea incintei. Sunt atins într-o oarecare măsură de POT și de modul de (ne)amenajare a spațiului public, mai curând rezultat decât studiat și propus. Recomand ridicarea regimului de înălțime cu 1m, pentru ca măcar o jumătate de metru să fie adăugat subsolului.”

Alexandru Beldiman: „Nu cred că în condițiile prezentate incinta interioară se ventilează suficient. Este nevoie de deschideri, chiar dacă aceasta ar însemna să permitem corpurilor centrale o ridicare în compensație.”

Rezoluție: se propune proiectul spre avizare, cu introducerea în planșa de reglementări a recomandărilor Comisiei.

PUZ Componenta circulație Penetrație Splaiul Independenței – Ciurel – Autostrada București-Pitești, proiectant PROIECT BUCUREȘTI

Proiectul a fost avizat și aprobat la nivel de Primărie (în PUZ S. 6), însă se dorește extinderea carosabilului de la 2 la 3 benzi pe sens și, dacă este posibil, realizarea unui trotuar de minimum 5 m. Alexandru Beldiman vrea să știe care este noima acestei propuneri, care în prezentul imediat nu se poate face – se răspunde că este o măsură de prevedere, ca rezervă și alternativă la traversarea Bucureștiului din N prin Bd. Mihalache, spre a ajunge în cartierele Drumul Taberei și Militari. Adrian Bold

ar dori să știe de ce anume se propune o depărtare a noului traseu față de râu și dacă, folosindu-se podul, acest lucru ar mai afecta stațiile de transport, dat fiind că podul ar elimina inflexiunea majoră a străzii propuse.

Andrei Zaharescu observă că pentru traversările pietonale este nevoie de rampe de protecție. Viorel Hurduc îi felicită pe autorii studiului, dar ar dori să existe o preocupare mult mai accentuată pentru peisajistica canalului. Propune, dacă este posibil, o exprișie spre zona Chiajna, pentru a amplifica dimensiunile Canalului.

Constantin Enache precizează că propunerea nu va fi ușor de realizat, întrucât s-a dat deja o gardă acestui drum și, în paralel, au fost emise autorizații pentru funcțiuni industriale în unele zone aflate pe traseu sau în imediata vecinătate. Dorin Ștefan constată, din documentația prezentată, că eliberarea noii străzi este fezabilă, ca atare votează pentru avizarea proiectului.

Viorel Hurduc observă, totuși, că unele probleme nu au primit decât soluții parțiale: „Nu este încă limpede cum anume se va face izolarea Drumului Expres, cum sunt configurate perdelele de protecție și nici nu e stabilită garda acestui nou drum. Propun, ca atare, să avizăm doar partea de circulație, în condițiile în care se stabilesc gârziile necesare și sunt creionate convingător vecinătățile, respectiv alinierea construcțiilor.”

Adrian Bold consideră că ar fi util de verificat în ce măsură noul proiect va modifica PUZ S.6 – cel puțin în ce măsură vor fi schimbate prospectul și alinierea existente. Ar mai fi, apoi, util de cunoscut dacă el va intra în relație cu fluxul și proiectul Semapark. Ar trebui verificat dacă proiectul va putea permite adoptarea pe traseu a unui regim de viteză specific drumului expres, care este de 80 km/h, dar care desigur nu va putea funcționa decât segmentat.

Constantin Enache crede că ar fi utile, pentru ameliorarea circulației în zonă, existența unor sensuri unice pe străzile Popovăț și Piatra Craiului, dar se arată circumspect față de posibilitatea ca trama Bucureștiului să preia în zonă o circulație care „vine” pe trei benzi. Apoi, din păcate, în ceea ce privește posibilitatea de a rezerva zone libere pentru viitoarea dezvoltare, pe traseu sunt deja aprobate unele PUZ care sunt în lucru și care vor fi foarte greu, dacă nu imposibil de schimbat în mers; se poate, însă, rezerva spațiu pe suprafe-

țele neafectate. Proiectul, odată aprobat va aduce fără îndoială un plus circulației din București, dar el trebuie însoțit obligatoriu de prevederea unor limite de viteză, pe anumite porțiuni. Pentru că propunerea afectează unele zone liminare ale Bucureștiului, Viorel Hurduc consideră că este necesar să apară bine conturate limitele Bucureștiului și să fie clar definite eventualele incidente cu Ilfovul. Ar fi util să existe o aliniere de principiu a vecinătăților cu drumul nou-propus și precizată o poziție clară a propunerii față de malul de lac afectat. Președintele Comisiei consideră că este necesară, pentru buna funcționare a sa, conceperea proiectului într-un sens integrat care să cuprindă, pe lângă dimensiunea funcțională urmărită, fluența traficului conjugată cu proiectul de peisagistică necesar și urmărirea relațiilor de bună-vecinătate cu toate proprietățile cu care intră în contact.

Dorin Ștefan consideră că toate aceste cerințe vor fi precizate și propuse spre remediere după formularea studiului de impact.

Dan Marin este de acord cu propunerea, dar are unele obiecții în legătură cu modul în care traseul intersecționează Dâmbovița, lucru pe care-l propune a fi mai bine studiat.

Adrian Bold mai observă că apar câteva intersecții mari, în afara limitei orașului, care se cer mai bine studiate pentru că „nu e normal să apară înainte de Splai o piață de oprire.”

Rezoluție: se va oferi un răspuns scris Institutului de Proiectare București, care să cuprindă toate observațiile și recomandările Comisiei; se va reveni cu studiul peisagistic complementar și cu un regim juridic mult mai bine precizat al realităților care intră în contact.

PUZ Dâmbovița Center, proiectant URBIS 90 (revenire)

Constantin Enache recapitulează istoria recentă a proiectului, reamintind că „propunerea inițială nu a fost acceptată; ca atare, s-a dorit organizarea unui concurs fie că ar fi unul public, fie desfășurat pe bază de invitație sau prin selecție de proiecte. Comisia a transmis promotorului că există și posibilitatea de a îmbunătăți proiectul inițial. S-a încercat integrarea propunerilor Comisiei în noua soluție, odată cu strădania, din partea echipei promotorilor, de a acorda noul ansamblu cu semnificația Dâmboviței. S-a propus ca

în relația cu Dâmbovița să apară intenția de ordonare, de geometrizare, cu observația că funcția de locuire lasă loc celei de birouri, din considerente de dificilă adaptare a locuirii la intențiile beneficiarului. A fost eliminat corpul dinspre intersecție, dorindu-se organizarea, aici, a unei piațete. S-a încercat amplasarea unor oglinzi de apă la înălțimea de 4,50 m pe Dâmbovița. S-a propus amenajarea unui pod peste Dâmbovița, iar în relația cu stația de metrou apropiată s-a renunțat la supra-traversare și s-a propus o formulă de pod curb, care să lege noul ansamblu direct de stația de metrou. „A urmat apoi o prezentare de circa 20 de minute a proiectului, în care s-au oferit spre vizionare o serie de imagini din arhitectura internațională, care ar urma să fie luate drept exemple sau surse de inspirație pentru viitoarea amenajare. Pentru conturarea construcției s-ar folosi schema de organizare de tip cardo și decumanus; apa ar urma să penetreze ansamblul prin acele oglinzi mai-sus amintite; vegetația ar pătrunde întreg ansamblul, în terase; se vor deschide câteva intrări principale și secundare către vecinătăți; se va încerca tăierea unor trasee care să străbată incinta, făcând legătura între zone prin interiorul construcției; va fi acordată atenție vegetației și vecinătăților. Din păcate, nu a existat nici măcar o imagine care să prezinte viitoarea propunere sau să definească relația ei formală și funcțională cu zonele alăturate. Viorel Hurduc: „Dacă așa arată dezvoltarea propusă de dvs., preferăm să ne rezolvăm singuri vecinătățile. Trebuiau dezvoltate pe larg incidențele Dâmboviței cu propunerea, incidențele clădirii cu Parcul Operei, trebuia propusă o penetrare pe direcția E-V în interior, și chiar urmărită incidența noii construcții cu Casa de Cultură a Studenților.”

Dan Marin: „Proiectul nu este deloc înnoit față de ceea ce s-a discutat anterior. Reproșăm o lipsă de receptivitate față de situarea în oraș și față de ordinea spațială pe care o creează ansamblul. Astfel prezentat sau sugerat, ansamblul este introvertit și nu ajută identitatea locului. Imaginile pe care ni le-ați prezentat sunt în regulă ca opțiuni sau selecție, dar nu au nicio

valoare decontextualizate.

Nu înțeleg de ce ar fi obturată perspectiva bulevardului Academiei Militare de un pod suspendat. Ca atare, așa spune că nimic din calitatea propunerii nu s-a modificat față de ceea ce ni s-a prezentat anterior, deci observațiile Comisiei nu au fost deloc luate în serios.”

Alexandru Beldiman: „Nu văd care este legătura dintre imaginile prezentate și proiect. Cred că problema apei extinse în oraș nu se poate considera rezolvată prin simpla propunere a fântânilor. Au fost abandonate relațiile noii propuneri cu parcul și cu Opera. Nu sunt de acord ca joncțiunea proiectului cu orașul să fie lăsată pe seama unei alte echipe, cum s-a sugerat. Cred că e responsabilitatea celor care se ocupă de proiect să rezolve această cerință importantă.”

Dorin Ștefan: „Dezvoltarea parțială și simetrică a proiectului este improprie. Apare perspectiva paralelă cu Bd. Știrbei. Ce perspectivă reclamă această intervenție? Apoi, mai există un nod între cheiul Dâmboviței și Bd. Știrbei – aici este locul unei piețe publice, care cred că trebuie altfel dezvoltată.

Clădirile de colț pe care le propuneți sunt indifferente la locuirea din zonă, dar de altfel ruptura este trăsătura dominantă a propunerii Dvs., pe când noi, dimpotrivă, așteptăm tocmai rezolvări care să privească zonele de legătură care se creează. La nivelul detaliilor așa atrage atenția asupra faptului că una dintre străzi cade perpendicular pe spital, ceea ce nu cred că este nici bine, nici de dorit. Sunt unele elemente de așezare urbană care nu sunt legate de oraș, după cum așa remarca faptul că există o lipsă evidentă de legatură între țesuturi.”

Viorel Hurduc: „Cred că ne aflăm în prezența unui proiect atipic, din care ne lipsește pagina de acomodări contractuale. Or dimpotrivă, noi ne dorim un dialog real al propunerii cu orașul. Ca soluție, fie ea și disperată, întrezăresc posibilitatea definirii unor «fășii» care să permită țeserea urbană și care să fie măcar intangibile, până la o rezolvare ulterioară – fie din partea echipei dvs., fie de către o altă echipă selecționată. Aș întreba Comisia dacă nu am putea propune – dată fiind starea avansată a lucrărilor în sit – avizarea unui PUZ numai până la limita alinierii construcțiilor? Dâmbovița ar rămâne, în acest caz, un spațiu de „acomodare”, după cum tot un astfel de spațiu ar putea fi cel dinspre parc. Am oferi astfel măcar o șansă de a face din această

propunere un proiect integrat. Varianta nefericită ar fi ca dvs., în baza contractului deja existent, să vă derulați investiția așa cum ați gândit-o de la început, rămânând, însă, să suportați consecințele acestei așezări.”

Dan Marin: „Aș dori să văd, ca să mă pot pronunța, măcar o singură imagine reprezentând proiectul, propunerea.”
Alexandru Beldiman: „Nu cred că prima dintre soluțiile avansate de dl Președinte este în regulă, pentru că PUZ are o definiție legală, care nu permite această interpretare. Dar cred că dacă am anula axa din centrul proiectului, întreaga propunere ar primi o altă formulare.”

Dorin Ștefan: „Nu sunt de acord cu prima variantă, pentru că nu admite deloc intervenția – or, să construiești în București nu înseamnă să faci o cetate, ci o construcție care se așază undeva. Pe urmă, cred că ar fi bine să ne amintim că multă vreme am criticat cu toții așezarea acestei clădiri, iar acum suntem aproape să o lăsăm să se transforme într-un monument. Propunerea nu a fost inițial destinată orașului și voi fi împotriva ei.”

Mircea Ochinciuc, Președinte OAR Filiala București: „Aș dori să spun trei lucruri în legătură cu acest proiect. Primul – ansamblul are o vecinătate de care nu ține cont. În loc să propună o integrare, ansamblul obligă și condiționează, perturbă vecinătățile. Al doilea – obiectul trebuia să fie determinat de context, însă cu cardo și decumanus se organizează un oraș, eventual, în niciun caz o mică enclavă. Spitalul existent în zonă are nevoie de o zonă de protecție și el, în niciun caz de o intrare principală în imediata vecinătate. Cred că întreaga propunere ar fi trebuit să fie concretizată începând din

Calea Plevnei și din Șerban Vodă, astfel că, așa cum arată acum, ea pare inadaptată. În fine – este a doua mare investiție în oraș care se atribuie fără a se organiza un concurs.”

Invitat să ofere o explicație asupra evoluției proiectului, deoarece a oferit consultanță beneficiarilor, Constantin Enache a precizat: „În faza inițială, contractul a fost semnat pentru adaptare legislativă. Acum, în interiorul clădirii s-a trecut deja la modificarea structurii, pe baza unui PUD care a existat, la un moment dat. Observațiile Comisiei au fost pe deplin înțelese de către mine. Pe baza lor, desigur ca aș putea avansa un regulament care să corespundă cerințelor Comisiei, însă ele nu sunt prezente în propunere pentru că nu au primit girul investitorului.”

Dorin Ștefan: „Propun ca Primăria să facă pe acest loc un PUZ independent, pentru că locul este în cele din urmă al orașului, iar propunerea trebuie să reflecte modul în care Comisia își va spune punctul de vedere.”

Rezoluție (Viorel Hurduc): „Situția a fost delicată, acum deja e grea. Am sperat că veți încerca să vă pliați amendamentelor noastre – din păcate, acest lucru nu s-a întâmplat. Dată fiind importanța locului și a propunerii, Comisia nu va aviza decât un PUZ corect alcătuit. Veți primi în scris condițiile de obținere a unui aviz în materie de PUZ integrat.

Se va reveni.

PUZ Bd. Bucureștii Noi nr. 43, S1, proiectant MDESIGN

Se propune dezvoltarea unui ansamblu multifuncțional, care ar fi deja coordonat cu PUZ existente în zonă, și care s-ar putea constitui în centru de zonă. Se arată că: s-a dorit ca axul verde spre Pajura să fie dezvoltat în sensul clădirilor înalte; s-a urmărit cornișa Bulevardului; țesutul urban existent a fost preluat și în interiorul ansamblului; o parte dintre arterele nou-prevăzute sunt cedate domeniului public.

Constantin Enache face o sugestie ce ar ține în primul rând de caracterul de plan director al propunerii: Pajura trebuie să „ajungă” la Șoseaua Chitilei. Viorel Hurduc apreciază că volumele propuse sunt diferite și că ar fi util, ca prevedere de principiu, să fie lăsată din axul noii străzi o aliniere de cel puțin 20 m; în legătură cu propunerea ca în proiect să figureze și un edificabil de mare înălțime, Adrian Bold exprimă punctul de vedere conform căruia „dacă se creează un gol urban, un accent este permis.”

Andrei Zaharescu consideră că ar fi bine ca între zona clădirilor de mică înălțime și cea a construcțiilor mai mari să existe o delimitare formală. Dorin Ștefan apreciază că parametrii propuși sunt în ordine, dar că, personal, nu ar permite apariția unui hipermarket în această zonă cu caracteristici, totuși, de interior de oraș.

Viorel Hurduc mai atrage atenția asupra posibilităților de care vor dispune clădirile joase, odată permise propunerile înalte – acestea din urmă nu trebuie să creeze agresiune, ci o vecinătate cel puțin agreabilă, dacă nu se poate mai mult.

Rezoluție: se va reveni cu o studiere mai atentă a propunerii și cu introducerea, pe cât posibil, a observațiilor și recomandărilor Comisiei.

28 mai 2008

Membrii Comisiei: Alexandru Beldiman, Dan Marin, Șerban Sturdza, Dorin Ștefan; Președinte: Viorel Hurduc.

A participat la ședință Adrian Bold, arhitect-șef al Municipiului București. Pe ordinea de zi au fost înscrise 29 de proiecte.

PUZ Pța Alexandru Lahovary, S. 1, proiectant BIA Mihnea Marcu (revenire)

În prezentare se repetă condițiile anterioare ale Comisiei: s-au solicitat volumetrii ale edificabilelor și s-a încercat rezolvarea unui traseu pietonal. Funcțiunea este cea de hotel, în spațiile de la etaj, iar la parter și mezanin sunt dorite spații comerciale. S-a revenit cu o propunere de înălțime maximă de P+8, atât cât permite regimul zonelor protejate.

Dorin Ștefan: „Dacă disociem Piața de construcția care se dorește să fie ridicată, propunerea este în regulă. Problema cea mai mare este, cred, întâlnirea acestei Piețe cu Bd. Magheru; piața, la modul real, se perturbă aici.”

Alexandru Beldiman: „Este un câștig păstrarea geometriei pieței, dar am o rezervă față de direcția perpendiculară pe Dorobanți, prea forțată.”

Șerban Sturdza: „Chiar dacă regulamentul spune că se poate construi la înălțimea frontului, nu cred că regula trebuie aplicată pentru întreg ansamblul. Ce se va petrece după ce se va permite și construirea parcelei alăturate? Ce relații se stabilesc cu vecinătățile imediate? Iar în ceea ce privește direcția pe care construcția o introduce în piață, este una cu totul irrelevantă pentru spațiul public. În aceste condiții, cred, totuși, că dacă ar lipsi etajele superioare, propunerea ar putea fi acceptabilă. Arhitectura propusă nu se potrivește cu Piața, căreia ar trebui să i se subordoneze. Volumul e foarte greu și nu suportă o eventuală integrare. Pe acest cadru urban, urmărirea cornișei nu e o calitate. În sfârșit, cred că este cazul să încercăm să oferim loc unei dezvoltări constante a zonei, pe care să nu o blocăm.”

Dan Marin se rialiază cu totul poziției exprimate de Șerban Sturdza. Alexandru Beldiman este de părere că relațiile cu arhitecturile vecine nu sunt deloc rezolvate și în niciun caz „încălecările”, cum e cea către Casa Asan, nu sunt o soluție.

Rezoluție: se vor introduce observațiile Comisiei privind regimul de înălțime, așezarea în context, comunicarea cu Bd. Magheru, relațiile cu clădirea dinspre Amzei, legăturile cu planul secund, integrarea lor în context.

PUZ Șoseaua Gh. Ionescu-Sisești nr. 129-133, proiectant GIMEL

Viorel Hurduc cere, după prezentare, să fie definite mai bine relațiile cu drumurile posibile și mai ales cu autostrada. Care este anvergura prospectului? Se răspunde că este de 50 m, iar suplimentar este prevăzută și o retragere de 8 m. Cu totul, între fronturi, este asigurată o distanță de 67 m. Adrian Bold dorește o explicație pentru prezența accentului – de ce este plasat acolo? El nu poate fi un landmark. Să fie precizate condițiile în care construcțiile se subordonează mediului vegetal. Dorin Ștefan propune să fie separați

indicii de volume. Indicii pot fi foarte în regulă, însă volumele nu sunt deloc în ordine. „Așa cum sunt prezentate, volumele nu propun decât o altă ocupare de tip ghetto. Mai cred că la stradă se poate ridica o lamă, care ar avea și rol de protecție fonică.

Șerban Sturdza este de acord cu Adrian Bold în aprecierea că potențialul terenului nu este deloc exploatat. Relația cu apa, de pildă, i se pare pur întâmplătoare, în vreme ce peisajul ar trebui să fie net diferențiat. „Nu există o gradare între energiile și conflictele care se întâlnesc aici. În partea de S a parcelei există o posibilitate de relaxare și peisaj, iar tratarea întregului ansamblu este mult prea uniformă.”

Dan Marin este și el de acord, în principiu, cu indicii avansați, și crede că ar putea exista două direcții de compoziție – una care ar urma traseul autostrăzii, iar cealaltă ar privi direcția PUZ alăturat, pentru că se află în el unele indicii care pot fi urmate. Viorel Hurduc remarcă lipsa de hotărâre a Drumului Expres; până în prezent, există doar o propunere clară de subtraversare, iar propunerea nouă ar trebui să definească și să transmită o arhitectură de bulevard. Relația străzilor cu bulevardul trebuie să fie una de perpendicularitate, iar trama stradală să fie urbană. Sunt cerute o clară orientare spre lac a construcțiilor preconizate și conectarea PUZ între ele. Adrian Bold remarcă și modificarea indicativului zonei și cere urmărirea realizării unei imagini urbane.

Rezoluție: se va reveni, împreună cu autorul conceptului de arhitectură; se vor introduce recomandările Comisiei.

PUZ Pța Eudoxiu Hurmuzachi, S3, (revenire), proiectant ROMPROIECT

În prezentarea făcută de dl Florin Machidon se arată că propunerea de clădire înaltă dorită (P+29 etaje, POT – 70%, CUT – 6,8) se bazează, pe de o parte, pe amploarea terenului de 7.000 mp, pe de altă parte pe existența unei vecinătăți înalte de P+15 proiectată de PZP, avizată și aflată deja în lucru. În plus, sunt prevăzute clădiri înalte pe axul central; piețele publice care se vor afla aici vor fi sub forma holurilor

urbane deschise pe două etaje.

Alexandru Beldiman este de părere că din documentația prezentată nu se poate aprecia cu exactitate care este impactul clădirii la nivelul solului și nici care este relația ei cu stația de metrou. Se răspunde că au fost prevăzute drumuri care rezolvă sistemul rutier din zonă; se va crea o legătură între parcaje. Dorin Ștefan ar dori să știe dacă piața face parte din investiție, iar Șerban Sturdza este, ca și Alexandru Beldiman, de părere că sunt necesare mai multe planșe pentru judecarea proiectului, „mai ales că nodul urban este unul foarte complex.”

Dan Marin se interesează de prevederile PUG pentru zonă – se răspunde că sunt prevăzute clădiri înalte, de peste 45 m înălțime. Prezentarea ar fi avut nevoie de o machetă, prin care toate relațiile dintre volumele construite s-ar fi observat mult mai bine. Pe de altă parte, spațiul urban ar trebui să poată fi prezentat în detaliu. Alexandru Beldiman cere neapărat și unele secțiuni.

Rezoluție: se va reveni cu rezolvarea acestor solicitări.

PUZ Drumul Mănăstirea Govora nr. 24-28, S.6, proiectant SC HD project&architecture srl

Se propune construirea unui imobil de locuințe colective, aproape de ieșirea pe autostradă. Regimul de înălțime dorit este P+14, însă această nouă propunere trebuie integrată într-un PUZ anterior, deja existent.

Dan Marin arată că vecinătatea cu autostrada nu este definită și face observația că parcela aflată în discuție nu se află chiar la frontul principal, caz în care s-ar fi putut solicita derogarea. În opinia d-sale, partea cea mai periculoasă a propunerii ar fi că, odată aprobată, ea va declanșa aproape instantaneu urmări care ar distruge cu totul zona. În situația prezentată, nu există nicio cauză bine formulată care

ar putea susține excepția.
Alexandru Beldiman se declară nemulțumit de calitatea documentației, despre care apreciază că nu ar putea susține nici măcar o consultare.
Rezoluție: se va reveni cu o nouă propunere și cu o documentație mult mai bine structurată.

PUZ Bd. Ion Mihalache nr. 9 (revenire)

Volumul clădirii propuse a fost reformulat astfel încât poate susține un dialog cu vecinătatea, chiar dacă aceasta este impunătoare. S-a propus o envelopantă dublă, din metal și sticlă, cu o iluminare specială și s-a sperat că prin formularea acestei soluții clădirea poate deveni un reper în zonă. Ultimul nivel este retras și sunt asigurate 6 locuri de parcare.
Șerban Sturdza: „Propunerea dvs. arhitecturală trebuie separată, cumva, de urbanism – cel puțin pentru stadiul actual al proiectului. Vecinătatea e penibilă, terenul este mic, dar sunteți avantajați, fiind provocați să faceți, aici, o casă specială, cu foarte multă personalitate – un obiect în sine. Aici trebuie o clădire de autor; totodată, rămân la părerea ca acestui loc îi trebuia rezervat un concurs.”

Dan Marin subscrie și el opiniei lui Șerban Sturdza: „Provocarea este una foarte largă, foarte neobișnuită. Din punctul de vedere al limitelor volumului, totul este foarte clar. Problema poate fi dezlegată doar de propunerea de arhitectură.”

Alexandru Beldiman este de acord cu

punctul de vedere al lui Șerban Sturdza: „Volumul trebuie să fie unul foarte special – foarte sculptat, care să ia în calcul excelența materialelor. Și, dacă s-ar putea, ar fi totuși binevenit un concurs.”

Dorin Ștefan se arată întrucâtva nemulțumit de funcționalitatea propusă (locuințe), câtă vreme la prima prezentare s-a optat pentru birouri, o funcțiune adecvată zonei și locației. Șerban Sturdza revine și precizează, pentru proiectanți, faptul că „vecinătatea bună, cea de luat în calcul pentru exprimarea volumetrică, este cea cu Muzeul Țăranului și cu Muzeul Antipa – în niciun caz clădirea BRD. Plusul care trebuie adăugat, în acest caz special, nu este unul dat de costul materialelor, ci de anvergura culturală.” Adrian Bold este de acord cu observațiile făcute până acum, dar este de părere că „planul, în prezentarea lui, ar trebui să conțină măcar credibilitate, iar informațiile de pe el să fie verificate.”

Viorel Hurduc: „Ne aflăm într-un paradox de întâlnire. Propunerea dvs. pare foarte în regulă și trebuie să țineți cont de faptul că BRD e o clădire simplistă. În acest sens, obiectul propus de dvs. nu e de aici. Spatele clădirii BRD, unde va aflați, refuză potențialul de dezvoltare. Este absolut necesar un obiect de excepție, o sculptură arhitecturală. Anulați, dacă se poate, definirea BRD. În plus, țineți cont de faptul că dvs. nu puteți avea cu clădirea BRD relații de natură urbanistică.”

Rezoluție (Viorel Hurduc): reveniți cu o soluție care să răspundă tuturor acestor exigențe formulate.

PUZ Aleea Alexandru nr. 28, S.1, proiectant CORNER AA 28 SRL

Față de propunerea avansată, care consta modificarea parametrilor zonei (ca înălțime și grad de ocupare), Dan Marin își exprimă poziția de a nu se permite acest lucru, întrucât noul volum construit se află într-o zonă protejată, care are un regulament clar în acest sens, interzicând derogările. Obiectul propus nu e valoros, astfel încât nu justifică o intervenție în prevederile PUG.

Șerban Sturdza se declară de acord cu punctul de vedere al lui Dan Marin, neînțelegând pentru ce anume ar mai fi necesară o justificare pentru „a schimba ceva care este bine așa cum e!” Viorel Hurduc recapitulează obiecțiile Comisiei: „Vi se reproșează lipsa de calitate excepțională a propunerii, pre-

cum și amploarea volumului construit. Aș spune că un P+4 este posibil, așa încât vă sugerez să reduceți construcția și să reveniți.”
Adrian Bold, însă, observă că zona este una rezidențială, în care ar trebui „să protejăm nu doar construcția, ci și modul de locuire individuală. Așa încât o propunere de P+4 devine inadecvată din acest punct de vedere. Nu putem reține o propunere de acest fel, pentru că vecinii vor dori să facă la fel, ceea ce ar antrena o modificare substanțială a întregii zone, în cele din urmă.”
Rezoluție: Reveniți după restudierea proiectului.

PUZ Str. Nerva Traian nr. 20 / Bdul. Mircea Vodă nr. 473 D, S3, proiectant WEST GROUP ARCHITECTURE (revenire)

Față de propunerea anterioară au fost modificate o serie de detalii, se speră în bine – volumul are o altă definiție și prezență urbană; s-a încercat o reducere a indicatorilor urbani.

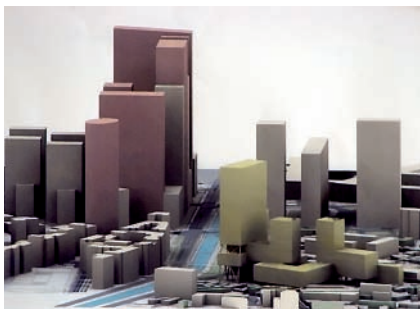
Dan Marin: „Problema principală pe care dvs. ați avut-o de soluționat era una de ordin spațial, nu de refațadare. Pentru că astfel alte probleme riscă să devină importante – cum rezolvăm fundalul destructurat din spate, vizibil din intersecție? Cum vor fi rezolvate circulațiile, odată aceste noi clădiri apărute? Iar ca idee de dezvoltare, aș spune că nu e bine să promovăm un spațiu urban ostil, marcat de turnuri înalte. Există – sau ar trebui să existe – volume de tranziție către spațiile vecine și către scara înaltă propusă.”

Adrian Bold: „Nu văd resursa terenului pentru piața de subsol, așa că întrebarea mea ar fi – unde creez dala? Cât despre triunghiul care face recordul pe calcan, el va conserva eroarea de așezare de colț. Așadar, tehnic vorbind, producem o eroare susținând că va fi păstrat colțul.”

Șerban Sturdza: „Poate fi regândită o reformulare a circulației, care ar putea accentua ca distribuție pietonală posibilă pentru turnul preconizat.”

Viorel Hurduc comentează înscrierea proiectului de față în vecinătatea deja planificată, afirmând că PUZ existent a fost creat cu scopul de a lansa premise-

le unui nou centru al Capitalei, în care spațiul va fi prevăzut cu o piață subterană. Această situație îi pare posibilă, cu atât mai mult cu cât Nerva Traian este prevăzută a intra în subteran cu o cotă de 20 m. „Amplasarea de lângă biserică trebuie promovată pentru a susține un nou centru al Capitalei.” Alexandru Beldiman menționează că în zonă este exclusă posibilitatea unui pasaj suprateran, care ar putea fi înlocuit, mult mai avantajos, cu un tunel. Ca idee de dezvoltare, ar fi de dorit ca acest viitor tunel să poată ajunge până la Gară.

Andrei Zaharescu se interesează dacă au existat discuții cu Electrica SA pentru crearea unei stații electrice, pentru că noul bloc ar solicita un consum care nu poate fi suportat de actuala rețea. În eventualitatea în care se va opta pentru soluția cu tunel, Adrian Bold întreabă cum anume vor fi rezolvate edilitările, deoarece în zona de ieșire ar trebui prevăzute ramificații: „Va funcționa construcția în sistemul actual? Sumele alocate vor putea susține funcțiunile, nu se vor risipi pur și simplu? Pentru că dacă nu se va realiza etapa I, de la N de amplasament, investiția se va bloca de la sine, terenul fiind concesionat, dar insuficient pentru parcare (aceasta ar trebui să asigure circa 500 de locuri de parcare.)”

Viorel Hurduc constată că primul amplasament, cel de lângă biserică, fie ca viziune, fie ca proiect integrat, ridică unele chestiuni rezolvabile. Probleme ar pune capacitatea auto la sol, înălțimea accentului, așezarea la sol și accesul publicului, în condițiile în care diferența de nivel existentă suportată de teren este de 4 m. Propune să se prezinte o variantă finală cu podul eliminat și cu piața rezolvată.

Dan Marin nu este de acord cu înălțimea obiectului, dar și cu plantarea sa într-o zonă care nu anunță nimic de acest fel: „Sunt împotriva propunerilor de acupunctură.”

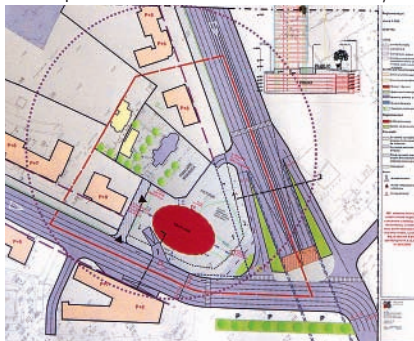
Șerban Sturdza este de părere că zonele care se află în contact ar trebui corelate, iar Vlad Cavarnali opinează că înălțimea reală a clădirii ar trebui să fie o consecință a anvergurii pieței.

Adrian Bold repune în discuție problema înălțimii accentelor prevăzute de

PUG și, în consecință, nevoia de actualizare a acestuia: „Permitem ca înălțimea unui punct, în cele din urmă, să fie nelimitată, practic, sau o diferențiem funcție de calitatea ei rezidențială? Ca posibilități, ar putea exista 4 tipuri de clădiri înalte: 1. de înălțime medie – 6 etaje; 2. înalte – 10-12 etaje; 3. foarte înalte – aprox. 15 etaje; 4. edificii de tip landmark, de peste 50 m înălțime. Aceste posibilități de tipologizare trebuie să răspundă cel puțin la 3 probleme de interes etic: 1. Cum se va defini noua siluetă a orașului? 2. Ce caracter va conferi clădirea zonei? 3. Cum anume consumă clădirea resursele terenului? Răspunzând și la observații, dar și la încercarea de creionare a tipurilor de clădiri înalte, Alexandru Beldiman face observația că „orice investitor care va dori să construiască mai înalt decât aceste prevederi ne va da în judecată în cazul în care nu i se va aproba cererea. Cât despre înălțimea maximă care ar trebui admisă, ea trebuie corelată cu situația zonelor protejate și cu prevederile valabile pentru acestea.”

Adrian Bold solicită părerea Comisiei dacă în zona Nerva Traian/Timpuri Noi ar putea fi creat un downtown – chestionare la care se răspunde afirmativ. În continuarea proiectului, este prezentată de către Dorin Ștefan dezvoltarea segmentului urban de pe malul opus, în care se prevede o dezvoltare de tip bastion și care se dorește să fie dezvoltat un traseu pietonal; producerea unei inserții sociale dublate de una morfologică. Regimul Dâmboviței ar trebui studiat în corelare și neapărat în legătură cu podurile. Adrian Bold, însă, ar dori să fie precizată o diferențiere a zonelor în cele care permit intensificarea față de cele care ar reclama densificare.

Rezoluție: ca premisă, încurajăm proiectele complexe, de tip integrat și cu implicare socială evidentă. Reveniți

după introducerea recomandărilor Comisiei.

04 iunie 2008

Componența Comisiei: Doina Cristea, Alexandru Beldiman, Constantin Enache, Dan Marin, Șerban Sturdza, Dorin Ștefan – membri.

Președinte: Viorel Hurduc.

A participat la ședință dl Adrian Bold, arhitect-șef al Municipiului.

PUZ Pța Lahovary, S1 (revenire), proiectant BIA Mihnea Marcu

Se solicitase de către Președintele Comisiei revenirea pentru o nouă judecare după ce va fi fost refăcută propunerea de volumetrie și după ce va fi fost bine formulată o propunere privitoare la legăturile pietonale existente în zonă.

Constantin Enache ar dori să știe dacă proiectantul mai trebuie să îndeplinească și o altă cerință în afară de înălțime reglementat direct prin statutul zonei (protejate).

Dan Marin amintește că atunci când se vorbește despre o încadrare în zonă din punctul de vedere al înălțimii, este bine de ținut cont de faptul că întotdeauna se specifică maximul care poate fi atins, dar acesta nu este și obligatoriu. Cât privește propunerea în cauză, ea funcționează doar pe hartie, pentru că în realitate, așa cum indică și desenele prezentate, „volumul stă pe un parter care ocupă și proprietatea alăturată. Și desigur că oricine va cumpăra sau va investi în zonă va dori să construiască la aceeași parametri, pentru simplul motiv că aceștia au fost posibili. Referitor la volumetria clădirii, așa spune că ea creează o direcție foarte puternică în piață cu atât mai mult cu cât nu coincide cu direcția naturală, specifică de dezvoltare a pieței. Iar înălțimea este în continuare prea mare.”

Viorel Hurduc își exprimă dezamăgirea pentru a nu fi putut conlucra cu autorii proiectului la remodelarea pieței, însă ar dori ca aceștia să încerce măcar o integrare a propunerii în ansamblul existent – ca funcțiune, ca așezare în piață. Atrage atenția proiectanților că vor trebui să rezolve o serie de probleme minimale, dar absolut necesare – cum anume vor fi rezolvate accesele? Cum poate fi integrată casa în zonă, chiar cu ajutorul pietonalelor? Cum susține clădirea veche Piața Lahovary, astfel încât exemplul ei să poată fi cel

material original, idei originale

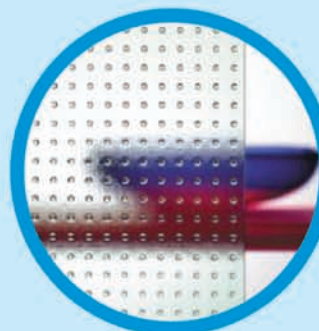
Caracteristici:

- este de două ori mai ușor și de 6 ori mai rezistent la spargere decât sticla;
- disponibil în culori variate ca material opac sau translucid;
- suprafața poate fi lucioasă, satinată sau texturată;
- se livrează în plăci solide de diferite grosimi, în plăci multistrat, sub forma de tuburi, bare sau blocuri.
- varianta SATINICE rezistă la zgâriere și nu reține amprentele la atingere;
- suprafețele lucioase deteriorate se pot repara prin lustruire;
- poate fi utilizat la interior sau la exterior fără nici o restricție;
- variantele speciale gen oglindă, fluorescent, Crystal Ice, Heatstop, Resist se pretează la cele mai sofisticate aplicații.

Aplicații:

- înlocuitor al sticlei în uși;
- mobilier;
- parapeți de balcoane;
- balustrade și trepte de scări;
- corpuri de iluminat;
- luminoare;
- elemente decorative și de reclamă;
- tuneluri;
- copertine;
- sere și grădini de iarna;
- standuri de expoziție;
- amenajări magazine.

puțin preluat?”

Doina Cristea: „Problema care se ridică aici este a întregului ansamblu.

Propunerea aruncă în aer Piața Lahovary, pentru că ea este o „propunere de demolare”. Volumul dvs. trimite totul mult în adâncime, fără să țină cont de problemele pe care le va avea de rezolvat: chiar felul în care veți organiza șantierul aici nu e deloc limpede. Iar arhitectural vorbind, nu cred deloc într-un calcan care este atât de vizibil.”

Alexandru Beldiman: „Nu doresc să construim propunerea împreună, dar așteptăm mai multe variante de soluționare. Se merge, evident, la pragul de jos al investiției profesionale și e clar că cineva va câștiga niște bani, dar orașul în mod cert va avea de pierdut.”

Doina Cristea: „Vecinătatea contrariază o clădire de investiție culturală.”

Viorel Hurduc precizează și el același lucru: „Evident că Grădina COS, ca și construcția în sine sunt valori certe, ceea ce face ca majoritatea construcțiilor locale să se «întoarcă» spre COS. Și cum spațiul public împurmută această direcție, toate relațiile, accesele, pietonalele vor fi îndreptate către acel punct. Ceea ce conduce automat la schimbarea formei de reprezentare chiar și a proprietății dvs.”

Șerban Sturdza: „Dacă este vorba despre vecinătăți, este obligatoriu să dispui de unele variante, pentru că hotelul are un caracter public sau semi-public care îndeamnă la colaborare. Trebuie gândită o relație convenabilă, iar, personal, cred că trebuie favorizată atitudinea ce propune deschiderea. Partea de sus a imobilului dvs. ar fi bine să dispară, pentru că altfel mă voi aștepta că și proprietarul parcelei din spate poate cere și va cere aceleași condiții de construire.”

Adrian Bold: „Înainte de volum și imagine se află funcțiunea. Istoria proiectului nu ar putea fi cumva refăcută?”

Constantin Eanche: „Dacă, însă, din păcate, prioritatea beneficiarului este doar valorificarea și exploatarea la maximum a parcelei, atunci discuțiile vor trebui prelungite. Dacă se dorește o construire rapidă, propun să fie redusă înălțimea.”

Alexandru Beldiman crede că „nu s-a analizat și studiat proiectul până la ultima consecință. Propunerea mai trebuie analizată, calitățile sitului trebuie urmărite.”

Dan Marin: „Din felul în care este așezată clădirea COS în teren, rezultă o simetrie a poziționării. Dacă s-ar reduce

înălțimea, ar rezulta o simetrie de tip cadru, ca atare aș putea fi de acord cu varianta cu un singur corp, cel de jos.”

Rezoluție: propunem integrarea și tratarea ansamblului cu considerație, dar și integrarea clădirii în ansamblul funcțional al pieței. Aprofundați piața și descrieți în propunerea dvs. riveranitatea COS.

PUZ Splaiul Unirii – Bdul. Mircea Vodă, Sediul Instituției ISC, S.3

Se află în discuție anularea Avizului CTUAT nr. 16/1/25.04.2007, care respinge plantarea în acel loc a instituției sus-numite. O ordonanță de guvern declara nul acel aviz și decidea în favoarea construirii respectivului imobil, încalcând atribuțiile Comisiei.

Constantin Eanche: „Dacă instituțiile statului încurajează atacarea unei decizii nefavorabile, deși legale, ele se descalifică, pentru că introduc arbitrarul absolut în orice domeniu al vieții sociale.”

Șerban Sturdza: „Într-un PUZ anterior se decisese ca toate instituțiile guvernamentale să fie locuite într-o singură zonă, însă relația dintre bibliotecă și Centrul Esplanada era cu totul alta decât cea dorită de investitorii de azi. Așa încât între Ministerul Culturii, care trebuia să ocupe această locație și ISCT se înregistrase un dezacord total. Or, și prin această decizie, ISCT promovează o ilegalitate, dar situația nu e deloc diferită de activitatea în general a numitei instituții, care nu aplică legea în cazuri care o impun și favorizează încălcări flagrante ale legii, vizibile pentru toată lumea. ISCT nu-și îndeplinește atribuțiile de control sever a construcțiilor, dar își permite să atace, adeseori abuziv, atelierele arhitecților și să reclame sau să impună acestora o serie de condiționări care presează arhitecții să caute soluțiile unor probleme la limita legalității.”

Adrian Bold remarcă posibilitatea ca instituția arhitectului-șef să poarte o discuție cu Guvernul și cu Prim-Ministrul referitoare la dezvoltarea reală a Bucureștiului într-un cadru legal. În opinia d-sale, relațiile instituționale care sunt permise de actualul cadru legal pot fi adesea nedefinite și cu consecințe grave asupra capitalei.

„Problema dezvoltării capitalei este nu o problemă a autorității locale, ci una de stat, care justifică apelul la instituția guvernamentală.”

Alexandru Beldiman consideră că este

momentul pentru discuții reale, cu cărțile pe față, despre interesele care privesc dezvoltarea Bucureștiului și propune organizarea unei conferințe de presă, iar Adrian Bold propune ca temă-cadru pentru această viitoare discuție un punctaj bazat pe cauză și patologie.

Rezoluție (Viorel Hurduc): ierarhic, trebuie să înaintăm o scrisoare adresată Primarului General și Consiliului Local al Municipiului București. Primăria trebuie să fie angrenată ca partener în toate acțiunile Comisiei și în dezvoltarea capitalei.

PUZ Bd. Timișoara nr. 58, S.6, proiectant MDESIGN (revenire)

Se reamintesc datele anterioare ale proiectului și cerințele Comisiei: pe o suprafață de 3,1ha, se propusese realizarea unor construcții care creionau o zonă mixtă, M2 și M3, iar recomandările vizaseră relațiile cu vecinătatea, permeabilizarea frontului, trecerea nivelurilor clădirii în planul secund.

Adrian Bold recomandă o mai mare atenție la zona spinală despărțită de proiecte pe foste zone industriale. Este necesar un studiu mai serios, care să precizeze mult mai bine, de pildă, legăturile dintre zonele implicate de modificările circulației, elementele de interes public, posibilitatea urmăririi unor zone plantate ș.a.m.d.

Dorin Ștefan nu înțelege de ce anume urbanismul în aceste zone se exprimă ca un urbanism sub teamă. Este de părere că astăzi, tocmai pentru a permite dezvoltarea unor zone, există posibilitatea schimbării de paradigmă; pierderea acestui moment ar constitui o gravă greșală.

Dan Marin răspunde unei opinii care laudă arhitectura interbelică, precizând că, dacă nivelul calitativ al unor lucrări era într-adevăr remarcabil, urbanismul epocii nu era nici pe departe un model de urmat. Apoi, pentru a avea mari realizări, ar trebui identificate temele majore ale urbanismului de azi.

Dorin Ștefan: dacă Bucureștiul aspiră măcar la rangul de metropolă regională, el ar trebui să permită densificări în unele zone.

Doina Cristea completează ideea și este de părere că „este nevoie de proiecte consistente pentru aceste zone, dar ar fi necesar și un proiect urban mai amplu de revigorare pe funcțiuni. PUZ Cotroceni, de pildă, ar putea fi capătul unui studiu care să privească și proiect-

tul acum aflat în atenție, dar care ar trebui să aibă ca motiv real studiul și discutarea Gării Cotroceni ca obiectiv urban, cultural, social ș.a.m.d. E nevoie de o viziune asupra zonei.”

Viorel Hurduc: „Primăria nu dispune de posibilitatea de a pune în funcțiune acest sistem.”

Adrian Bold consideră că S. 6 ar putea deveni, în viitorul nu foarte îndepărtat, un downtown al Bucureștiului. Dar în acest sens proiectul prezentat nu aduce Bucureștiului niciun câștig, nici măcar de imagine.

Rezoluție: se va reveni cu o nouă propunere după studierea proiectului în acest sens.

PUZ Bd. Timișoara nr. 14-16, S.6, proiectant BOGOESCU-ARHITECTURĂ-URBANISM

DI Bogoescu prezintă un proiect de studiu, o analiză mai detaliată a cartierului și a posibilităților sale urbanistice de la Cotroceni la centură, în linii largi. Dna Boghina observă că în lungul CF fusese propusă anterior o arteră de 3 benzi pe sens, căreia i se adaugă locale; răspunde afirmativ întrebării Doinei Cristea privind posibilitatea existenței localelor dacă bulevardul se încarcă pe latura lui de N.

Andrei Zaharescu afirmă necesitatea urmării îndeaproape a infrastructurii, deoarece noile propuneri vor aduce încărcări semnificative, atât pentru rețelele de gaz, cât și pentru cele electrice sau de apă. Alimentarea cu gaz pentru întreaga zonă nu ar fi o problemă importantă, fiind suficientă doar o amplificare a rețelei existente, dar pentru gaz, dacă va apărea o zonă dens construită, va fi absolut necesară o stație în partea de vest a orașului, pentru că posibilitatea încărcării ei nu există. Dna Boghina: „Ar fi bine ca arterele de 7 m să nu mai existe într-o zonă care dorește dezvoltarea, pentru că sunt insuficiente și după un prag, ineficiente în fluidizarea traficului.” Constantin Enache propune ca „în anumite zone considerate neprimejdioase să încercăm să lăsăm supape pentru eventualii investitori. Putem gândi o bandă verde mult mai consistentă, iar în zonă pot apărea, cu toate precauțiile luate, clădiri înalte, pentru că zona va fi cât de cât pregătită.”

Dorin Ștefan, însă, dorește să știe cum anume vor putea fi realizate echipările zonelor, dacă terenul necesar lipsește. Adrian Bold răspunde că măcar o parte

din aceste echipări se vor putea face pe seama investitorilor, pentru că mai ales în această locație se poate construi foarte intens. „Ar putea fi preconizat, aici, un fel de Manhattan al Bucureștiului care ar putea chiar să modifice în bine PUG.”

Viorel Hurduc: Bucureștiul trebuie să-și rezolve problemele sistemice, începând cu rețelele și terminând cu modalitățile de transport și prevederile legate de spațiile verzi. Însă fluenta circulației ar presupune continuitate pe benzi, și nu parcări în drum, iar fundamentala posibilitate de trafic urban ar trebui să fie metroul. „E nevoie de programe publice la nivelul Primăriei și Guvernului pentru ca Bucureștiul să se poată dezvolta.” Dorin Ștefan adaugă nevoia de mai mare disponibilitate juridică pentru a ataca problema terenurilor. Adrian Bold ar dori ca planurile de reglementări și avizele de specialitate să fie preluate de Primărie.

Alexandru Beldiman își exprimă îndoiala față de calitatea și cantitatea de informații necesare demarării și dezvoltării unui astfel de proiect, iar Doina Cristea se oprește asupra „rigidității blocajelor traseului față de celelalte tipuri de accese și cere parcursului mai multă transparență”, iar „detalierea spațiilor publice este cheia acestei propuneri. Se poate imagina o etapizare pe teme precise, o marcare a etapelor care trebuie luate în considerare.”

Rezoluție: se va reveni cu o propunere care să conțină toate aceste sugestii și care să propună o viziune urbană coerentă.

PUZ Str. Nerva Traian nr. 20 / Bd. Mircea-Vodă nr. 473D, S3, proiectant WEST GROUP ARCHITECTURE

Se solicitase extinderea traseului spre Dâmbovița și preconizarea unei soluții pentru stația de echipamente a cărei locație nu găsisse un spațiu concret de amplasare. Proiectantul precizează că s-a cedat complet partea concesionată.

Viorel Hurduc observă că actualul PUZ nu mai respectă prevederile PUZ avizat anterior și că „domeniul public nu poate fi rezervat pentru facilitare.” Recomandă preluarea datelor din PUZ avizat.

„Construcția propusă e agabaritică și nu poate suporta nevoile tuturor echipamentelor; depășește posibilitățile terenului. Iradieria ansamblului nu are aceeași anvergură cu scara clădirii. Soluția ar fi să reducăți clădirea la dimensiuni ce pot asigura condiții de echipare.”

Doina Cristea arată că, definită insuși-

cient, construcția nu apare firesc în vecinătatea Esplanadei; cum anume vor fi populate spațiile cu utilități? Cât despre suprafața rezultată pentru pietoni, ea este una dezagreabilă. Funcția de vestibul a zonei ar fi foarte importantă ca liant între Timpuri Noi și Esplanada.

Șerban Sturdza: „Din propunere rezultă că obiectul ar contrazice cantitatea de drumuri și caracterul oglinzii de apă. Cred că obiectul ar fi putut profita de apă printr-o piață. Spațiul public la malul apei ar fi funcționat foarte bine în relație cu ansamblul.”

Dan Marin este de părere că propunerea nu corespunde ca doctrină urbanistică nici unei categorii – nici ca spațiu definit de clădiri, nici ca serie de clădiri amplasate în spațiu. Morfologia prezentată este una antiurbană, iar dala este o gravă greșală, pentru că ia locul unei piețe care, de altfel, nici măcar nu există ca propunere.”

Adrian Bold: „Nu există un front de control al acestui spațiu. Propunerea din acest loc trebuie să fie o soluție de mare claritate.”

Viorel Hurduc: „Drumul subteran e un metrou, de fapt, dar piața subterană are vocație de nod intermodal.

Gabaritul clădirii, însă, „trage preșul” de sub piață. Spațiul public ar trebui să fie majoritar subteran.”

Rezoluție: reveniți în Comisie probând posibilitățile construcției.

11 iunie 2008

Componența Comisiei: Doina Cristea, Alexandru Beldiman, Constantin Enache, Dan Marin, Șerban Sturdza, Dorin Ștefan – membri.

Președinte: Viorel Hurduc.

A participat la ședință dl Adrian Bold, arhitect-șef al Municipiului.

PUZ Șoseaua București-Târgoviște nr. 11B-E, S1, proiectant WESTFOURTH

Pe malul Lacului Străulești, terenul înregistrează o declivitate de 3 m; zona este una rurală, în unele cazuri chiar apa potabilă lipsește, fiind nevoie și de o stație de pompare. Se propune o sistematizare a zonei, indicatorii preconizați fiind 2,8 pentru CUT, 50% pentru POT, cu mențiunea că POT este

diferențiat pe zone. Sub clădiri se propune un parcaj subteran de 5 m. Pe garaj cota de teren alocat spațiilor verzi este doar de 0,7 m, obiecție la care arhitectul răspunde invocând experiența personală, care a dovedit că vegetația funcționează și pe astfel de platouri.

Andrei Zaharescu se interesează de modul în care vor fi preluate apele pluviale – se răspunde că malul de N al lacurilor preia apa, dar nevoia unei stații de pre-epurare rămâne.

Doina Cristea se interesează în legătură cu orientarea terenului (răspunsul este că orientarea e oarecare), cu modul în care pot fi respectate distanțele de intimitate și mai ales în legătură cu locul în care persoanele din zonă, dar mai ales tinerii, se vor întâlni în timpul liber. Se răspunde că există posibilități de landscaping care vor rezolva aceste necesități.

Alexandru Beldiman ar dori să știe care este cota de spațiu verde alocat pe apartament – se răspunde că, la modul generic, este respectat procentul de 30% cerut de autoritatea de Mediu.

Constantin Enache: „Acest cartier este o enclavă ce se întinecă din punctul de vedere al vieții și comportamentului locatarilor. Zona e de buzunar de sărăcie, iar amestecul de volume aduce împreună case, vile și blocuri. Scara la care se dezvoltă orașul duce nu la doritul P+2 prevăzut de PUG, ci direct la P+4, care reprezintă un cu totul alt tip de locuire. Inserția propusă este posibilă, cu condiția ca punctele înalte să fie înalte, nu de tip bară.”

Dan Marin: „Barele sunt vecine, la NE cu o posibilă construire. Întrebarea pe care o pun de fiecare dată este – dacă aici avem P+7, ce se va petrece dincolo, în imediata apropiere?”

Adrian Bold atacă problema identității capitalei, subliniind ideea că ar trebui insistat pe caracterul estetic al Bucureștiului, mai ales în zonele lipsite de orice caracter urban, cum este cea de față. „Urbanizările care se produc nu sunt ele, deseori, prea anonime? Care este, de fapt, locul care dă adresa propunerii? Cum e dezvoltată relația cu lacul? Există un spațiu major atrăgător, care să fie cartea poștală a ansamblului? În zonă s-ar preta o arhitectură de excepție.”

Ioana Balaurea intervine și se adresează proiectantului, afirmând că „există neconcordanțe majore între PUG pe care îl prezentați și un PUG anterior, rezultatul fiind că din propunerea dvs. nu se afectează nimic orașului.”

Vlad Cavarnali: „Nu cred că îi veți putea împiedica în vreun fel pe cei din vecinătatea propunerii dvs. să construiască și ei la fel de intensiv – ceea ce duce din nou la ghetozare.”

Dan Marin este nemulțumit de faptul că „PUG e modificat tot timpul cu sau fără motiv. Dacă nu avem situații clare care să justifice schimbările, de ce le permitem?”

Doina Cristea afirmă că PUG era ordonat după ideea centrală de echilibru între un existent problematic și nevoia de dezvoltare a orașului, dar investițiile masive și slaba gestionare a intervențiilor în oraș au răsturnat uneori tot cadrul acelor prevederi. Rezoluție: reveniți în următoarele condiții – elaborați un PUZ pentru toată zona, care să justifice modul în care vă integrați cu propunerea dvs.; propuneți o stradă, jumătate pe terenul dvs., jumătate pe cel public; păstrați un aliniament pe zona de N; păstrați o distanță de minimum 15 m între clădirile pe care le propuneți; limitele laterale, față de alte proprietăți vecine să fie tot de un minim de 15 m; încercați să oferiți minimum de repere identitare zonei.

PUZ Str. Fântânică nr. 36, (revenire), proiectant QUATTRO DESIGN

Comisia ceruse, având în vedere amploarea investiției și numărul foarte mare de copii care vor apărea în zonă, măcar dotarea zonei cu o școală. Constantin Enache apreciază că „ansamblul are o idee de orientare și de organizare, o oarecare coerență, dar vor fi necesare PUD-uri pentru buna lui supraveghere și funcționare.”

Doina Cristea crede că amplasamentul poate reclama nevoia de decontaminare, având în vedere trecutul lui industrial, care nu ar fi tocmai indicat pentru locuire intensivă.

Dorin Ștefan observă că au apărut modificări notabile legate de spațiul verde, ceea ce face proiectul mai acceptabil.

Adrian Bold: „Rezolvarea problemei școlii e satisfăcătoare, deși poziționarea ei e deficitară.” Rezoluție: se propune spre avizare favorabilă.

PUZ Str. Tomești nr. 10, S4, BIA Andreea Florea

În prezentare se arată că zona este una rezidențială, în care punctele înalte ating valori care oscilează între P+8 și

P+14. Se propune pentru noile clădiri un CUT de 3,6 și un POT de 55. Se precizează că sunt respectate distanțele față de vecinătăți.

Doina Cristea observă că „există un decalaj foarte neplăcut ce rezultă din spațiile tipizate și volumele rigide, neîmblânzite și vecinătăți. Nu poate apărea o scară mai prietenoasă? Cum anume se vede lama de la nivelul străzii?”

Alexandru Beldiman consideră CUT excesiv, în vreme ce compozițiile nu oferă orașului un plus urban de calitate.

Constantin Enache propune o generalizare a înălțimii la P+11, apreciind că P+14 este excesiv. Mult mai potrivită i s-ar părea formula unui ansamblu desfăcut în piese situate la un P+8, condiții în care un accent de P+11 ar fi în regulă.

Viorel Hurduc: „Cred că analiza ar trebui efectuată către Șos. Berceni. Optez pentru construcțiile în bară și consider că distanțele existente ar permite chiar 10 etaje, iar CUT cred că se poate disipa spre parc. Și imaginea dinspre bulevard susține tot ideea unei clădiri de tip bară.”

Dorin Ștefan atrage atenția asupra calității obiectului propus: „Cartierul e unul anonim și insipid, ca și construcțiile din zonă. În niciun caz nu putem propune sau aviza ceva asemănător.”

Doina Cristea observă definește caracterul de tranziție al zonei și dorește ca edificiul propus să fie mai transparent și poate, să ofere o formulă de articulare a volumelor.

Alexandru Beldiman ar fi de acord cu introducerea unei transparențe în clădire și cu propunerea a 3 blocuri de înălțimi variabile, dar diferite de linia de cornișa a bulevardului. Ar fi bine să se revină cu două variante.

Adrian Bold: „Aș exploata mult mai mult vecinătatea cu terenul Primăriei.

Ar fi de dorit ca definiția ansamblului să se lege mai mult de public. Spațiul trebuie să identifice locul. Aș propune,

ca o condiție, pentru parter să existe o funcțiune diferită de cea de locuire. Rezoluție (Viorel Hurduc): „Se vor analiza ambele posibilități de dezvoltare și legătura lor cu contextul. Reveniți cu propuneri neapărat și pentru un spațiu destinat copiilor, dar și pentru alte spații publice de interes comunitar.”

PUZ Calea Ferentarilor nr. 62, S.5, proiectant UAUIM București

Se dorește reconversia unei zone de 1,3 h din zona Sălaj-Ferentari. Se propune o incintă de bare de 12 niveluri și accente de tip turn de 30 de niveluri. Curtea interioară va avea 40x70 m. Alexandru Beldiman optează pentru varianta mai aerisită și este de părere că acest ansamblu poate deveni un landmark, în condițiile în care va fi atent urmărit.

Adrian Bold continuă această observație: „E o ocazie să se producă aici și arhitectură, și urbanism și nu s-a produs. Terenul are un potențial enorm și poate contribui la crearea spiritului locului.”

Doina Cristea: „Ce se întâmplă cu clădirile de sus? Rezolvarea ar trebui să plece de la oferta terenului. Propunerea îmi pare indiferentă și nu împacă locul. Iar fronturile spre NV se umbresc foarte tare – aveți nevoie de o breșă în zidul dvs. Ca orientare, ca plasare la sol, este bine să nu negăm niște direcții afirmate deja, ci să dezvoltăm, urmărindu-le, datele locului.”

Dan Marin observă că „în raport cu intersecția există două direcții principale care se regăsesc în teren. Ele ar trebui urmate.”

Adrian Bold: „Vă invităm să creați un spațiu urban cu identitate și vom discuta mai apoi despre indicatori.” Rezoluție: se va reveni.

PUZ Șos. Ianului nr. 90, S2, proiectant TOTAL FIDELITY

Se preconizează o reconversie a unei parcele din zona Vatra Luminoasă, cu funcția actuală de țesătorie. Din analiza zonei reiese că: locuințele existente sunt de tipul P+1, P+2, ceea ce determină o anume structură a locului și vecinătatea; tipologia frontului la stradă este de P+9 până la P+14, la care s-au mai adăugat încă două clădiri de pe Vatra Luminoasă, care intră în analiza zonei; există diferite spații publice, de dimensiuni variabile, în enclavă sau pe limite; există tipologia de grădină de tip privat.

În formularea propunerii spațiul public a fost considerat unul fără eveniment. Pe toată suprafața, la cota -3,20, se propune un spațiu public în rampe, cu scări largi plecând de la Șos. Ianului. Mobilarea va fi făcută cu portice și spații de serviciu, pentru comerț, educative sau intime. Înălțimea spațiului public va ajunge la 4,9 m incluzând grinzile. CUT va fi de 3,3, POT maxim de 45,5. Vor apărea în zonă încă 500-600 de apartamente, iar relația cu traficul se va rezolva pe două zone. Către Bd. Ianului vor exista spații publice pe 3 nivele.

Dorin Ștefan întreabă de ce este plasată cuva pietonală mai jos decât strada. Se răspunde că din rațiuni de protecție a acestora tocmai față de stradă. Orașul a fost gândit să se racordeze la planul de jos. Curțile interioare prevăzute vor avea dimensiuni de circa 30x30 m.

Andrei Zaharescu atenționează că vor fi necesare câteva rezervoare mari pentru colectarea apelor pluviale.

Doina Cristea consideră proiectul interesant și întreabă dacă nu cumva lamele, care par foarte grele, nu pot fi perforate. „Remarcăm, însă, că se cuvine făcut același lucru și pentru celelalte spații, pentru că rezultă inclusiv o clădire care nu mai e clar îndreptată către nicio stradă.” Sugerează prelucrarea ultimului nivel ca penthouse și atrage atenția asupra posibilității ca această enclavă, altminteri impecabil gândită și concepută, să nu introducă o ruptură prea puternică în oraș. E necesară, totuși, o respirație la bulevard.

Dorin Ștefan: „Desfășurarea străzii mă conducea la ideea de țesere, însă propunerea mi se pare foarte în regulă. Prefer în locul oricărei propuneri aleatorii această raportare culturală tare.”

Alexandru Beldiman apreciază calitatea proiectului, dar este de acord cu Doina

Cristea în ce privește fragmentarea barelor.

Adrian Bold cere, dacă se poate, o returnare a volumelor care să spargă cornișa și să creeze „ferestre urbane”. Viorel Hurduc: „Apreciem proiectul. Vă rugăm, totodată, să acordați atenție vântului, care va veni dinspre N, să gândiți unele niveluri de percepție; să supravegheați nivelul de traversare și nivelul de plantare. Totodată, din concendență pentru vecinătăți, vă rugăm ca barele să fie întrerupte în desfășurarea lor, măcar în zone de contact. Ferestrele urbane ar oferi unele perspective lungi, care ar face foarte bine respirației zonale. Mi-aș dori ca sub golul mare al clădirii să existe un paravan vitrat, ce ar crea posibilitatea realizării unei grădini de iarnă.” Rezoluție: se propune spre avizare favorabilă.

PUZ Calea Dorobanților nr. 31-33, S.1, proiectant URBIS '90

Se dorește transformarea unui actual garaj în spațiu cu destinație publică – birouri; acesta ar trebui să fie păstrat, parțial, pentru că pe ea se vor amenaja terase. Vor fi realizate și două subsoluri, pentru parcuri.

Doina Cristea își exprimă rezerva față de terasa pietonală, dar apreciază luminarea curții. Este de acord cu închiderea în coajă a propunerii, dar observă că edificiile vechi sunt deranjate, lucru nu tocmai favorabil.

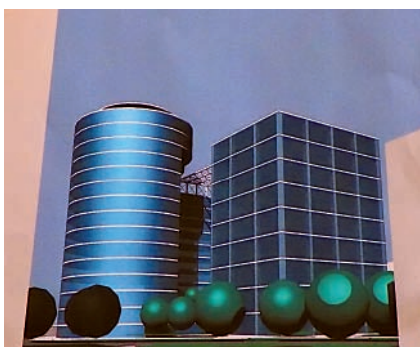
Dan Marin: „Aș fi dorit să cunosc tot restul spațiului; intervenția asupra monumentului este aproximativă.”

Constantin Enache ar dori să știe dacă nu poate fi demolată hala pentru ca apoi să se construiască în coordonatele PUG. Doina Cristea, însă, este de acord că plusul de înălțime are coerență în bulevard și oferă un loc pentru supante. „Putem păstra pentru zonele interbelice regulile interbelice, modelând în acest fel spațiul liber și retragerea volumelor. Totuși, să fim atenți să nu permitem schimbarea evidentă, prin această inserție, a caracterului zonei Dorobanți.”

Alexandru Beldiman ar fi dorit câteva informații în plus, însă „păstrarea pasajului e un câștig. Dialogul cu corpul ASE ar putea fi interesant.”

Viorel Hurduc apreciază că principala calitate a zonei e cea a străzii. „Se poate amenaja spațiul public la nivelul străzii, ceea ce poate fi un mare câștig.”

Adrian Bold întreabă dacă este dezirabilă prezența funcțiunii de birouri pentru zonă. Incinta Școlii Americane poate fi pusă mult mai bine în valoare; de ce nu se intră pe rampă în locul liftului? Spațial, nu e nevoie de nicio consolă. Cum anume se vor face două subsoluri sub hală?
Rezoluție: se cere revenirea cu o soluție mai bine studiată.

18 iunie 2008

Componența Comisiei: Doina Cristea, Alexandru Beldiman, Constantin Enache, Dan Marin, Dorin Ștefan – membri. Președinte: Viorel Hurduc. A participat la ședință dl Adrian Bold, arhitect-șef al Municipiului.

PUZ Linia 5 Metrou Drumul Taberei (revenire), proiectant URBIS 90

Sunt prezentate detalii de ordin general al traseului care se referă la determinările fiecărei stații. S-a încercat conceperea unor repere signalactice pentru toată linia (un paviment de același tip, cu o aceeași tratare, o vegetație de talie mai mare). Deși nu vor fi de mare anvergură, în anumite locuri, vor trebui operate exproprieri.

Viorel Hurduc se interesează de adâncimea radierului Galeriei – se răspunde că stațiile sunt la cota 11,50-12,50 m, dar în zone precum Academia Militară sau Eroilor ele ajung, din considerente de relief, la 18-19 m.

Doina Cristea întreabă cum se va intersecta propunerea cu culoarul subteran european de CF de mare viteză (la ce adâncime va fi realizată, dacă metroul ajunge la 18 m?) și atrage atenția și asupra condițiilor suplimentare de rezolvat referitor la CF. Cel puțin două cazuri, locuitorii vor fi direct afectați de

ieșirile/intrările în și de la metrou și atrage atenția asupra protecției fonice care nu trebuie neglijată.

Andrei Zaharescu conturează posibilitatea dezvoltării liniei spre noul ANL din Ghencea și spre intersecția cu apeductul. Se răspunde afirmativ – aceste relații au fost luate în calcul. Cota intersecției trebuie identificată pentru o posibilă traversare pietonală. Ar mai trebui verificată, suplimentar, și cota provenită de la Apa Nova, pentru traseele instalațiilor de apă, pentru că, uneori, ea nu mai corespunde realității. Viorel Hurduc consideră necesară integrarea și corelarea tuturor proiectelor care privesc mai ales spațiile de interes public.

Rezoluție: se propune avizarea la nivel de PUZ Director a întregii linii de metrou, iar stațiile vor fi avizate ulterior pe baza unei etapizări la nivel de PUZ. Adrian Bold adaugă și necesitatea ilustrării de temă pentru fiecare stație, dar și funcționalitatea viitoare – toate capetele de linii să poată ajunge la Centură.

PUZ Calea Floreasca nr. 159, proiectant QUATTRO DESIGN (consultare)

Se propune un edificabil de P+30, care se va afla în imediata apropiere a unei clădiri istorice. Legătura către parc se va face pe sub clădire, dar principala problemă ar fi cea a felului în care se intervine asupra infrastructurii. CUT variază între 3,3-3,7. Pentru hală este rezervată o funcțiune comercială – o sală multifuncțională.

Constantin Enache nu crede că noua clădire înaltă poate fi paralelă cu blocul Automatica, întrucât ar închide piața către parc. Ecranul spre parc ar fi OK. Dan Marin consideră că „ar fi bine ca prezentările să fie făcute de la nivelul ochiului, pentru că altfel realitatea este deformată și judecățile noastre influențate. Nu cred în bara de 11 etaje, ci mai curând în puncte, dar discutate fiecare în parte.”

Doina Cristea: „E o iluzie că se vor crea în zonă relații ale clădirii cu parcul, mai ales pentru că acolo avem circulații, servicii; cred că proprietarul ar trebui să își asume o bandă de parcaje. Aș prefera formula unei succesiuni de volume, nu o bară, pentru că îndesirea poate conduce la ceva extrem de meschin.”

Alexandru Beldiman: „Ideea unei bare de P+6-8 nu m-ar speria, dar cu condiția ca primele trei niveluri să fie

vitrate – să pot vedea parcul la nivelul ochiului. Construcția înaltă poate fi în regulă, dar nu decalată, ci mai grupată. Accesul este o problemă de rezolvat.” Dorin Ștefan: „E un plus față de propunerea englezilor, iar personal mă declar de acord cu varianta 1, cea cu hala păstrată, neatinsă. Înălțimea mai mare nu mă deranjează, mai ales dacă este punctuală.”

Adrian Bold: „Strada trebuie dusă pe limita de proprietate, ca un fel de alee de serviciu. Cred că blocul ar trebui să fie cât mai sus, articulată, pentru a crea ritm. Fostul pietonal e de dorit să rămână liber. Bara poate fi mai mare, dar primele etaje trebuie să rămână libere. Cât despre hală, cred că ar trebui să adăpostească o funcțiune de excepție.”

Viorel Hurduc: „Sunt pentru o intrare certă în parc, dar simt nevoia de contextualizare. Nu închid parcul, ci dezvolt două goluri mari, nu turnuri.”

PUZ Dâmbovița Center (revenire)

Se afirmă în reluarea prezentării proiectului că „în planul anexă ce a stat la baza protocolului figura o stradă de legătură între Dâmbovița și Calea Plevnei, care ar fi conferit mai multă ordine asanblului.”

Dan Marin, însă, observă că „se cere traversarea incintei, iar personal nu sunt de acord cu mici corecturi pe un plan greșit.”

Dorin Ștefan crede că proiectul propune cel mai grav lucru posibil – un supermall în centrul orașului și se declară împotriva.

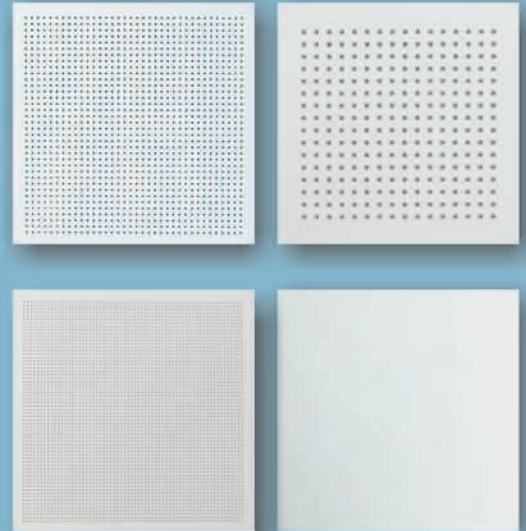
Adrian Bold, însă, cere tocmai deschiderea străzilor – care contrazice fundamental ideea de mall.

Doina Cristea cere din nou respectarea Hotărârii 160/2005, care prevede situația zonelor centrale și de interes, precum și a celor protejate. Dacă acest lucru este dificil, solicită cel puțin marcarea în plan a două zone de pietonal rezervate pe Dâmbovița. Înălțimea maximă a clădirilor este de 135 m, iar CUT atinge 4,5.

Se face observația că turnurile sunt întâmplătoare, ca poziționare, dar și ca arhitectură.

Rezoluție: se va înainta promotorilor schema de organizare spațială care să cuprindă ilustrarea observațiilor făcute.

Knauf Danoline® Tavane casetate cu proprietăți acustice

Tipuri de plăci

- Micro - plăci cu perforații pătrate, 3 x 3 mm
- Quadril - plăci cu perforații pătrate, 12 x 12 mm
- Globe - plăci cu perforații rotunde, cu diametru 6 mm
- Regular - suprafața perfect plană, fără perforații

Tavanele Danoline® sunt produse în Danemarca, de către firma Danogips, marcă a grupului Knauf. Experiența îndelungată în domeniul gipsului și cele mai noi tehnologii de fabricație, au făcut din marca Danoline® un leader în piața nord europeană a tavanelor casetate din plăci de gips carton.

Plăcile pentru tavane Knauf Danoline® sunt plăci din gips carton de mare densitate, cu suprafața vizibilă pretrată în diverse forme și configurații. Datorită materialului de bază, ipsosul, acestea posedă toate calitățile acestui material natural: rezistența la foc, acustică, reglarea microclimatului interior.

Plăcile sunt perforate în diverse configurații - perforații rotunde, pătrate, sau suprafațe perfect plane. Sunt adaptabile celor mai variate forme de design: cu diferite tipuri de profile, vizibile, semivizibile sau ascuse.

Suprafața plăcilor poate fi tratată diferit - cu vopsea pe bază de apă în diverse culori sau cu suprafața laminată rezistentă la apă. Datorită suprafeței similare cu a gips cartonului, se pot realiza variante de combinații mixte de tavan casetat și tavan în câmp continuu.

Rezistența la umiditate

Toate produsele Danoline® sunt testate la umiditate. Gama de produse cuprinde sisteme cu rezistența normală la umiditate (70 %), recomandate în birouri, locuințe, etc., și sisteme cu rezistența ridicată la umiditate (90%), recomandate în special în băi, bucătării, laboratoare și alte încăperi cu variații frecvente și majore ale umidității aerului.

Rezistența la foc

În funcție de sistemul de tavan casetat, cu plăcile Danoline®, se pot configura sisteme care întrunesc cerințe de rezistență la foc până la 30 de minute.

Acustica și fonoabsorbția

Tavanele cu plăci perforate Danoline® îndeplinesc atât funcții de fonoizolare - date de caracteristicile plăcilor de gips carton cât și caracteristici acustice - datorită suprafeței perforate care funcționează ca absorbant de sunet pe tot spectrul de frecvență, în special la frecvențele înalte. Un alt avantaj este dat de menținerea caracteristicilor de atenuatori acustici a tavanelor proiectate cu plăci de gips carton; lucrările de întreținere: revopsiri ale suprafeței, nu afectează comportamentul acustic inițial.

KNAUF

VENETIA

Bienala de Arhitectură 2008

În cadrul Bienalei de la Veneția de anul acesta va fi deschisă ediția cu numărul 11 a Expoziției Internaționale de Arhitectură, purtând titlul "Out There: Architecture Beyond Building". Vizitatorii vor putea admira proiectele expuse cu această ocazie între 14 septembrie și 23 noiembrie, în cadrul galeriilor Arsenale și Giardini.

Curatorul expoziției este Aaron Betsky, fost director al Institutului de Arhitectură din Rotterdam și în prezent director al Muzeului de Artă din Cincinnati. El speră că această ediție a Bienalei va deschide calea spre o arhitectură centrată pe problemele societății noastre, prezentând nu clădiri în sine, ci instalații, soluții vizionare și experimentale adaptate locurilor. Arhitectura nu mai înseamnă construcția, obiectul, ci arta care ne oferă un loc, al nostru, în lume. Prin urmare, marea provocare a Bienalei de Arhitectură de anul acesta este de a încuraja ideea de experiment în arhitectură. Nu vor fi prezentate construcții deja existente, cum nu vor fi propuse nici soluții abstracte pentru problemele sociale. Scopul expoziției este de a afla dacă, prin experimente, arhitectura poate oferi alternative concrete pentru organizarea socială actuală.

Cei care vor vizita galeriile Arsenale vor putea vedea instalații adaptate locațiilor, manifesto-uri, viziuni utopice, distopice sau heterotopice, în timp ce la Padiglione Italia vor fi expuse lucrări experimentale aparținând măștrilor experimentului, dar și tinerilor designeri. Printre arhitecții participanți se numără nume ca Frank O. Gehry, Zaha Hadid, Philippe Rahm, David Rockwell sau Nigel Coates. Lucrările acestora vor fi gru-

pate pe baza unor teme. Astfel, la Artiglierie dell'Arsenale va fi deschisă expoziția Uneternal City: Trent'anni da „Roma interrotta”, cuprinzând o serie de douăsprezece proiecte pentru Roma și suburbiile sale. De asemenea, Artiglieria va prezenta primele zece proiecte clasate în urma concursului Everyville 2008. Communities beyond Place, Civic consciousness beyond Architecture, dar și cele patruzeci de proiecte care au câștigat o mențiune în cadrul acestui concurs.

Dacă Arsenale va pune problema existenței unei post-arhitecturi, a unei eliberări de obiect, de construcția în sine, Padiglione Italia va fi sediul experimentelor, iar, în cadrul său, vor fi prezente toate firmele care se ocupă cu căutările în domeniul arhitecturii. În fine, secțiunea numită Upload City va prezenta clipuri având ca sursă internetul, ca o demonstrație a arhitecturii produse de sau pentru următoarea generație.

De asemenea, Bienala va găzdui pavilioanele a cincizeci și șase de țări, atât în cadrul Pavilioanelor, cât și în cadrul centrului istoric al Veneției. La ceremonia de premiere, care

© Zaha Hadid Architects

va avea loc pe 13 septembrie, Leul de Aur va fi acordat atât proiectului considerat ca fiind cel mai bun din expoziție, cât și celei mai bune participări naționale. De asemenea, se va acorda Leul de Aur pentru întreaga activitate și pentru cel mai bun proiect aparținând unui tânăr arhitect.

În cadrul Bienalei de Arhitectură, România este reprezentată de proiectul BOLT, propus de o echipă de arhitecți din care fac parte Mariana Celac și Șerban Sturdza. Autorii își descriu proiectul ca fiind unul „de expunere”, la care vor participa nu numai arhitecți, ci și artiști plastici și meșteri populari. Scopul BOLT este de a arăta că tehnicile artisanale pot coexista cu cele high-tech, ajungându-se astfel la o arhitectură modernă, dar care nu este în pericol de a-și pierde identitatea românească. Proiectul va face uz de două instalații, una centrală, trimițând la arhitectura tradițională, și una periferică, constituită din mai multe structuri moderne. BOLT este ceea ce face legătura între acestea, nimic altceva decât banalul șurub, care, prin simplitatea și rezistența sa, capătă acum valoare metaforică. / ANCA ROTAR

AGENDA BIENALEI

- **11.09 – Writing Beyond Building. On Scenarios & Speculations: how writing can provide an expanded field for architectural practice. Un eveniment curatariat și prezentat de Pedro Gadanho, cu sprijinul Sun Publishers Amsterdam. Vor fi prezenți: Yehuda Safran, Reed Kroloff, Map Office, Shumon Bazar, Gianluigi Ricuperati, Sam Jacob. / Teatro Piccolo Arsenale**
  - **11.09 – Inaugurarea Pavilionului Republicii Populare China / Arsenale**
  - **11.09 – Ceremonia de premiere a concursului internațional pentru studenți la arhitectură „EveryVille” / Teatro Piccolo Arsenale**
  - **12.09 – MASTER LECTURES: Wold D. Prix, Coop Himmelb(l)au / Teatro Piccolo Arsenale**
  - **12.09 – New Urban Ecologies. Moderator: Jeremy Rifkin. Participanți: Enric Ruiz Geli (Cloud 9), Stefano Boeri (Studio Boeri), Jose Luis Vallejo (Ecosistema urbano), Jan Jongert (2012Architecten). / Teatro Piccolo Arsenale**
  - **12.09 – Inaugurarea expoziției „Andrea Palladio și arhitectii contemporani: Zaha Hadid și Patrik Schumacher” / Vila Foscari la Malcontenta, Via dei Turisti 9**
  - **12.09 – Inaugurarea expoziției „Fabrica Cultura (Culture Fabricate): Hong Kong in Venice / Arsenale, Castello 2786**
  - **13.09 – MASTERS LECTURES: Frank Gehry în dialog cu Massimo Cacciari / Teatro Piccolo Arsenale**
  - **13.09 – Beyond Conversation: Beyond Utopia. Moderator: Jeffrey Kipnis, împreună cu Kathryn Gustafson, Vicente Guallart, Matthew Ritchie, Erik Adigard (M-A-D), Greg Lynn / Teatro Piccolo Arsenale**
  - **13.09 – Inaugurarea Pavilionului României / Giardini**
  - **13.09 – Inaugurarea expoziției și workshop-ului „Le Corbusier’s legacy: Local + Global” / Biblioteca Ospedale, San Giovanni e Paolo, Castello**
  - **13.09 – Deschiderea oficială a Bienalei și festivitatea de premiere: Leul de Aur pentru întreaga carieră – Frank Gehry; Leul de Aur special pentru istoric al arhitecturii – James S. Ackerman; Leul de Aur pentru cea mai bună participare națională; Leul de Aur pentru cel mai bun proiect; Leul de Argint pentru cel mai bun tânăr arhitect. / Giardini**
- <http://www.labiennale.org/en/news/architecture/en>

Șerban Sturdza

Despre pavilionul României la Bienala de Arhitectură de la Veneția 2008

„Proiectul «BOLT» este un proiect compozit care a pornit de la textul lui Aaron Betsky, curatorul pentru Veneția de anul acesta, care pune problema lui «dincolo», o dimensiune care se află dincolo de arhitectură, în afara ei cumva.

Împreună cu colegii mei, am hotărât să ne prezentăm la concursul pentru tema pavilionului din acest an cu elemente din proiecte pe care le-am avansat de-a lungul timpului, apropiate temei. Erau de fapt acele abateri de la tema de proiectare sau interpretările ei care făceau ca proiectul să aibă o anumită personalitate legată de personalitatea

beneficiarului, dar pe care el nu le sesizează. Pe măsură ce avansezi într-o relație nuanțele, încep să capete importanță și atunci cunoașterea, înțelegerea beneficiarului încep să fie mai complexe și descoperi deseori dorințele ascunse, poate nemărturisite, câteodată nevoi pe care nu știe să și le formuleze. Elementele exterioare se descoperă pe parcurs și pot să devină la un moment dat foarte importante. Cu timpul, mai ales în București în momentul acutizării presiunii imobiliare, am descoperit că spațiul exterior care înconjoară habitatul beneficiarului devine esențial. Din această cauză ne-am schimbat complet metoda de proiectare, nu dintr-o dată, ci progresiv, până la punctul în care am ajuns acum: subiectul nu este casa, subiectul este de fapt teritoriul, iar casa este întâmplarea sau sămăburele care adună o serie întregă de lucruri, dar nu toate. O mare parte din proiect se petrece undeva în afara casei, până când ajungi la ea, în acel spațiu intermediar care se desfășoară nu numai în plan orizontal, ci și pe verticală, având o legătură puternică cu lumina de sus și, poate, cu transcendența când e nevoie. Din această cauză, BOLT are o tendință de a afirma înșurubarea în spațiu. Nu ești suficient de stabil decât faci înșurubări, în diverse direcții, explorezi spațiul și îl populezi cu elemente inițial neclare, dar care toate satisfac până la urmă niște așteptări. Așteptările deseori sunt cele nemărturisite și necunoscute, așa spune aproape psihanalitic descoperite prin conversație, printr-o legătură mai puternică cu proprietarul, câteodată prin conflicte cu el. Scopul final este ca obiectul care se naște să aibă extensii în zonele necunoscute. După ce am finalizat o lucrare, ideea este să existe potențiale înșurubări în continuare pe care beneficiarul, fără să-și dea seama, să le dezvolte în folosul lui. Este o dimensiune care nu face parte din proiectul desenat, face parte din viața de proiectare. Proiectul este un efort continuu care nu are legătură cu metodele de lucru, ci este însăși viața cu preocupările ei permanente și care pot, la un moment dat, să îți dezvolte, să-ți furnizeze prin ricoșeu anumite elemente exterioare. Deseori, când te gândești la un proiect, se înfiripă idei și pentru altele, tot așa prin ricoșeu. Orice arhitect are obsesii. Orice om care creează își dorește ceva pe care nu reușește să-l atingă și cu fiecare nouă lucrare încearcă să-l desăvârșească. Și proiectele, chiar dacă sunt foarte diferite, au o oarecare continuitate și gândurile se transferă. Astfel, există un anumit tip de «în exterior», «în afara» proiectului pe care tot timpul încerci să-l pui la punct, să-l acorzi cu conjunctura nouă în care te afli. Este o preocupare permanentă. A fost foarte ușor să găsim invitați pentru proiectul BOLT. Fiecare are acest gen de gândire, chiar dacă există diferențe între persoane. Mai mult decât atât, există foarte mari asemănări în acest tip de înșurubare în realitate pe care o au și alte profesii. În catalogul expoziției vor fi mici interviuri cu persoane din diverse domenii care vor comenta din punctul lor de vedere acest «dincolo», aducând un răspuns organizatorilor într-o măsură suficient de interesantă, mai ales că acum arhitectura acceptă foarte multe infuzii din exterior, de idei sau de contact. Proiectul s-a dezvoltat foarte natural, extrem de pasionant. Am invitat în expoziție și sculptori: Marian Zidaru, Ciubotaru, Virgil Scripcaru și, bineînțeles, puteam invita mai multă lume, dar timpul a fost scurt. Ideea va continua probabil și după expoziție, pentru că subiectul se dezvoltă.”

Marius Marcu Lapadat

Comisar al Pavilionului României la Bienală

Curatorul acestei ediții a Bienalei, Aaron Betsky, este un personaj influent al lumii arhitecturii contemporane. Fost director al Institutului de Arhitectură din Olanda, cu sediul la Rotterdam, Betsky este în prezent directorul Muzeului de Artă din Cincinnati, a cărui clădire este realizată de celebra Zaha Hadid. Cum ați interacționat cu conceptul propus de el, având și experiența mai multor Bienale în calitate de comisar a Pavilionului României?

■ Fiecare curator, comisar-general, fixează o temă-cadru căreia țările participante încearcă să-i dea un răspuns. Există evident o schimbare de atitudine, de vreo trei ediții încoace, de când a luat naștere Fundația pentru Bienala de la Veneția. Organizatorii și-au propus ca evenimentele să aibă un impact mai mare, să se adreseze nu numai profesioniștilor, ci și publicului larg. Au început să cerceteze impactul acestei expoziții și modul în care rezultatele discuțiilor sunt diseminate către publicul larg. De exemplu, anul acesta expoziția generală “Out There. Architecture Beyond Building” este completată de o expoziție “South There”, cu soluții ale arhitecților pentru zonele defavorizate, pentru țările sărace. Tema din acest an se înscrie în această tendință generală, dar cred că este mult mai poetică și mai polisemantică decât cele precedente. Am spus asta și în prefața catalogului: de când am citit tema enunțată de Aaron Betsky, mi-am dat seama că el caută acele excepții din producția uriașă de arhitectură care nu se încadrează în masa de proiecte ce răspund unor oportunități imediate de investiții, așa cum se întâmplă în Rusia, China, chiar și în România, trebuie să o recunoaș-

tem. Nu este vorba de arhitectură de proastă calitate, ci de proiecte interșanjabile, care pot fi amplasate în aproape orice loc, cu manageri de proiect care călătoresc dintr-un loc într-altul. Betsky a căutat acele excepții, arhitectura de dincolo de clădiri, care se referă la momentul în care materia reușește să se transforme în spirit.

Cum s-a derulat concursul pentru Pavilionul României de la această ediție?

■ Am fost surprins cât de diversă poate fi interpretarea temei propuse de Betsky. Au existat 7 proiecte înscrise în concurs și cred că aproape toate ar fi putut reprezenta cu succes România. În final, a fost ales proiectul BOLT al echipei lui Șerban Sturdza, care se referă literalmente la arhitectura de

dincolo de ziduri, analizând relațiile dintre locuință și spațiul care o înconjoară și inspirându-se din elemente ale arhitecturii tradiționale.

Selecția realizată de Betsky pentru expoziția centrală de la Veneția aduce în prim-plan proiecte experimentale și nume ale arhitecturii contemporane care s-au consacrat prin experiment precum Zaha Hadid, Coop Himmelb(l)au, Morphosis etc. Cum priviți această pondere majoritară a arhitecturii nerealizate, conceptuale, în dauna construitului imediat?

■ Cred că există o sinusoidă a interesului arhitecților pentru anumite teme. În prezent, pare să se încheie un ciclu în care s-a construit foarte mult: în Spania, în SUA, unde criza este cea mai

spectaculoasă, în Rusia, în China, chiar și în România, în tot blocul de Est. Într-o perioadă în care arhitectura construită a putut să ofere atât de mult material, iar expozițiile din ultimii ani s-au concentrat pe acest subiect, probabil că Aaron Betsky a sesizat o saturație, o repetiție a soluțiilor arhitecturale, și a decis orientarea către idei, către arhitectura de planșetă și către experiment. Fac o analogie cu momentul în care a apărut filmul lui Spielberg, „E.T.". Atunci existase o avalanșă de filme cu dezastre naturale, cu accidente, cu animale, el a schimbat registrul, a venit cu un film delicat, interesant și a avut un foarte mare succes. Cred că există un asemenea ciclu în receptarea arhitecturii de către publicul larg și cu siguranță un curator de valoare precum Betsky știe exact pe ce să pună accentul.

Dumneavoastră ați făcut parte și din juriul care a selectat proiectul pentru Pavilionul României. Spuneți că aproape toate proiectele ar fi fost potrivite pentru a reprezenta țara la Veneția. Care au fost calitățile care v-au determinat să-l alegeți pe cel coordonat de domnul Sturdza?

■ Trebuie să spun că în acest an, din mai multe motive, concursul pentru alegerea echipei s-a realizat târziu. În această alchimie care face ca juriul să aleagă un proiect sau altul a contat și garanția că proiectul se poate materializa în scurtul timp care mai rămăsese. Președintele juriului a fost domnul Virgil Nițulescu, secretarul general al Ministerului Culturii, care ne-a spus că anul acesta trebuie să avem în vedere un buget mai restrâns, lucru pe care a trebuit să îl luăm în calcul. Majoritatea proiectelor erau interesante la nivel conceptual, dar nu erau suficient de detaliate pentru a fi repede concretizate. Trebuia să excludem riscul de a nu avea pavilionul gata la deschidere. Din juriu au mai făcut parte arh. Ștefan Lungu, arh. Iulia Stanciu, doamna rector de la Universitatea de Arte – Ruxandra Demetrescu. Aș vrea să subliniez dorința noastră de a avea cât mai multe proiecte în concurs: a existat un proiect primit din Austria, pe e-mail cu o adresă secretă, pentru că exact în ziua predării acolo era o sărbătoare și poșta nu funcționa. Am hotărât să-l primim, pentru că eram dornici să avem cât mai multe variante.

A 11-A EXPOZIȚIE INTERNAȚIONALĂ DE ARHITECTURĂ
BIENALA DE LA VENEȚIA - 14 SEPTEMBRIE - 23 NOIEMBRIE 2008
OUT THERE - ARCHITECTURE BEYOND BUILDING

la Biennale di Venezia
11. Mostra Internazionale di Architettura
Partecipazioni nazionali

BOLT
PAVILIONUL ROMÂNIEI / GIARDINI DI CASTELLO

BOLT este proiectul României la Bienala de Arhitectură de la Veneția - 2008 cu tema Out There. Architecture Beyond Building.
BOLT cuprinde o expoziție de macrofotografie de arhitectură, o instalație din obiecte interpretată de autor ale scaunului pe care îl fac rudarii din nordul Oțeniei și documentații tehnice.
BOLT, cuvânt polsemantic în limba engleză, își propune construcția unei relații între arhitectura contemporană și un out there particular, al României actuale, o scurtătură vizibilă către elementele stabile, perene și viabile ale globalității.
BOLT prezintă exemple ce ilustrează "însurubarea" în sol și în formațiile geografice ale solului, articularea construcției la coaja terestră care o suportă, căile arhitecturale de pătrundere ale lui out there în construcție, "însurubarea" ei în văzduh, relația cu lumina naturală și cu vegetația.
BOLT poartă semnătura arhitecților Klaus BIRTHLER, Ștefan BORTNOWSKI, Marijana ČEČIĆ, Sebastian IONESCU, Șerban STURDZA, Iulian UNGUREANU și a invitaților Amur BUSUIOC, Virgil SCRIPCARIU și Marian ZIDARU. Comisari: Marius MARCU-LAPADAT, Mirela DUCULESCU.
Organizator: Uniunea Arhitecților din România. Finanțator: Ministerul Culturii și Cultorilor
Co-organizator: Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică din Veneția
Sponsori: CARPATCEMENT Fame Factory Partener media: arhitectura

Proiectul ales pentru această ediție continuă ideea de interdisciplinaritate promovată de pavilionul realizat de echipa revistei Arhitectura acum doi ani. Ei s-au îndreptat foarte mult spre sociologie, acum preferința este pentru lumea artistică: vor exista în stand lucrări a doi sculptori cunoscuți, Virgil Scripcaru și Marian Zidaru. În plus, aveți ca secund pe criticul de artă Mirela Duculescu. Cum credeți că va fi privită această dimensiune artistică a pavilionului?

■ Nu fac un secret din faptul că eu însumi mă simt foarte bine alături de artiștii plastici. Chiar am dat la Facultatea de Artă și nu am intrat și probabil am rămas cu un fel de frustrare. Vreau să spun că artiștii plastici s-au bucurat foarte mult de această posibilitate de interacțiune, iar cei care au răspuns invitației domnului Sturdza au făcut-o cu o generozitate impresionantă. Spre exemplu, Marian Zidaru a

realizat un ciclu întreg de scaune și ni le-a adus, lăsându-ne să alegem liber. Din acest punct de vedere, dialogul deschis de Șerban Sturdza cu artiștii plastici cred că este o punte extraordinară. Expoziția trebuie să spun că este voit tradițională, nu recurge deloc la mijloace media și la tehnologie. Horia Gavriș a fost și el invitat, din păcate nu a putut finaliza scaunul înainte de plecarea camionului. Obiectul este superb și sper să-l expunem în România, când vom prezenta pavilionul. Ideea a fost ca acest scaun tradițional oltenesc să fie interpretat în mai multe registre. Interdisciplinaritatea întregului proiect se vede foarte mult în catalogul expoziției pe care i-l datorăm în mare măsură doamnei Mariana Celac, care a reușit să adune opinii ale unor specialiști din mai multe domenii.

Care sunt așteptările dumneavoastră, în calitate de comisar, în ceea ce privește receptarea/impactul Pavilionului României la această

ediție a Bienalei de Arhitectură de la Veneția?

■ Ceea ce se expune la această ediție în pavilionul României mă mulțumește foarte mult, mă identific cu mesajul proiectului. Este vorba de o arhitectură internațională și locală în același timp, o altă față a României. Dacă pensiunile din Maramureș sau din Bucovina ar fi fost făcute cu un mic procent din știința cuprinsă în acest proiect, cu siguranță am fi fost mai mândri de țara noastră astăzi. Sper ca publicul să vadă acest potențial din arhitectura românească. Dacă vom primi aceleași complimente ca la ediția precedentă – când ni s-a spus că în sfârșit România se prezintă la nivelul unei țări cu potențialul ei – voi fi mulțumit.

Interviu realizat de Viorica Buică

Concurs

AQUAPANEL

KNAUF | **USG**
— SYSTEMS —

Concursul AQUAPANEL®, organizat de Knauf Gips S.R.L., este rezervat arhitecților și birourilor/ firmelor de arhitectură, din România, implicate în lucrări de arhitectură în care s-a folosit, este specificată sau planificată utilizarea plăcilor AQUAPANEL®.

Pentru fiecare secțiune se va acorda ca premiu:

- **Un weekend pentru 2 persoane la Hotel Puerta America, Madrid*.** Dincolo de tiparele unui hotel convențional, Puerta America reprezintă mai degrabă o expoziție permanentă de arhitectură: 12 etaje, 12 vizțiuni diferite, reunite sub o singură fațadă.

Knauf Gips S.R.L. acordă trei premii pentru următoarele trei secțiuni ale concursului:

- Valoarea estetică a lucrării - din punct de vedere al utilizării sistemelor Aquapanel.
- Cea mai provocatoare lucrare din punct de vedere tehnic - din punct de vedere al utilizării sistemelor Aquapanel.
- Proiecte în desfășurare, nefinalizate - proiecte în cadrul cărora sunt prevazute sisteme Aquapanel.

Câștigătorii vor fi aleși de către un juriu, care va desemna proiectele premiate în cadrul unei Serii de Gală VIP, la care vor fi invitați 20 nominalizați.

*Transport cu avionul inclus

Inscrierile sunt acceptate până la 30 noiembrie 2008, ora 24:00.

Fiecare înregistrare trebuie să fie complet, corect și lizibilă completată, pentru a putea participa la concursul AQUAPANEL®.

Se va completa și secțiunea pentru care este înscrisă lucrarea.

O lucrare poate fi înscrisă la o singură secțiune.

Un autor (arhitect individual sau birou de arhitectură) poate prezenta mai multe lucrări.

Detalii pe www.knauf.ro, E-mail: concurs@knauf.ro, tel. 021 650 00 40

*1 septembrie - 30 noiembrie 2008

Inovație și tehnologie:

Sisteme de finisaj pentru exterior și interior AQUAPANEL® Cement Board

www.knauf.ro

CHÍAR ȘI CELE MAÍ SPECTACULOASE OBIECTE
AU NEVOIE DE LUMINĂ PENTRU A STRĂLUCI

Lampadar Kalifa- aparat cu emisie luminoasă
dublă, dotat cu fluorescență compactă, disponibilă
in variantele: Confort, Dark light, Prismoptic.
Design Ernesto Gismondi.

Artemide®
ARCHITECTURAL
THE HUMAN LIGHT.

CHINA

Ultimul an, cu presiunea mediatică datorată Jocurilor Olimpice, a adus în atenția întregii lumi un Beijing și, prin extensie, o Republică chineză care se îndreaptă vertiginos spre a împlini un pariu mai mult sau mai puțin virtual: se poate sau nu construi întreaga masă a arhitecturii vest-europene în 20 de ani? Tinerii chinezi se simt mândri pentru că acum ei construiesc istoria. Arhitecții de renume sunt mulțumiți fiindcă își consolidează palmaresul cu proiecte ce împing limitele tehnologiei. Fotografii se simt privilegiați că pot immortaliza clădiri spectaculoase, provocatoare din punct de vedere vizual.

Dar dincolo de această „aură” se întrevede o realitate îngrijorătoare: urbanizarea masivă la care asistăm în China este aproape incontrollabilă, iar soluțiile sustenabile pentru viitoarele metropole sunt greu de găsit.

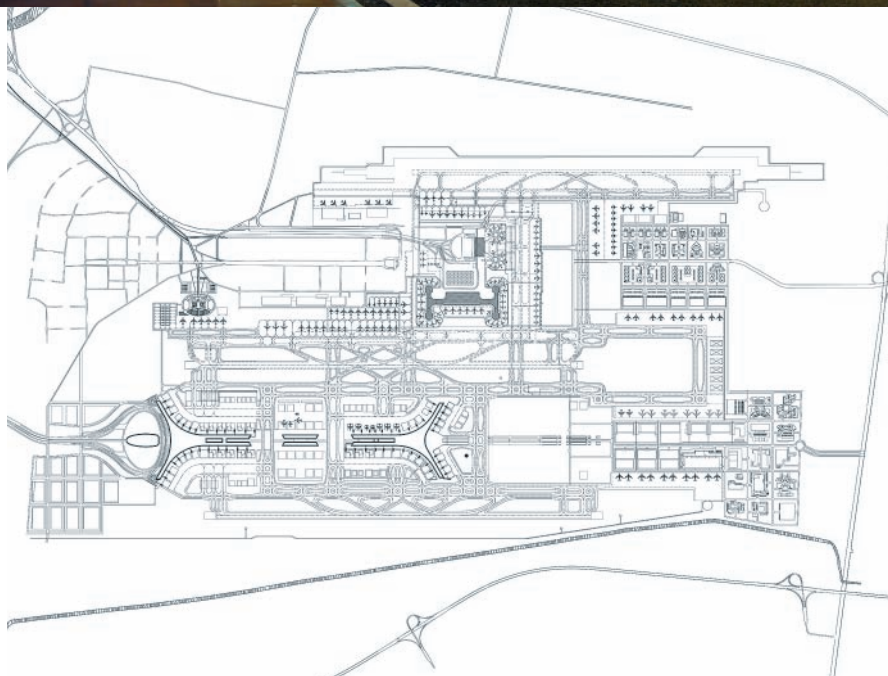
Proiectele de arhitectură realizate în ultimii ani în metropolele din China, în special de către arhitecți din vest, și-au mărit în așa măsură scara încât își asumă rolul de masterplan urban, modelând zone întregi. Șantierele uriașe, desfășurate simultan în ultimii ani, afectează însă semnificativ calitatea vieții în marile orașe. Spre exemplu, 90% din apa aflată la suprafață este poluată, fără a mai aminti de vegetație, de cantitatea de praf, de calitatea aerului etc. Atenția administrației pentru aceste mega-proiecte, în care sunt investite sume mari de bani, lasă libere și nesupravegheate dezvoltările arhitecturale informale de la periferii, unde locuiesc sau vor locui un număr considerabil de oameni. Fără un plan atent conceput pentru dezvoltarea acestor zone periferice, orașele din China riscă să intre în haosul în care se găsesc multe dintre metropolele din America Latină.

Între mega-proiecte și cartierele periferice sărace, există o întregă serie de blocuri, turnuri, complexe destinate clasei de mijloc, dezvoltate pe principiul “gated communities”, ca niște fortificații. Locatarii beneficiază de toate tipurile de spații comune, fiecare astfel de unitate funcționând ca o enclavă. Această segregare socială nu face decât să accentueze realitatea că orașele mari din China se dezvoltă pe diverse layere, independent, armonia funcționării corecte și sustenabile lăsându-se așteptată. Prezentăm în continuare câteva dintre clădirile iconice construite în China în ultimii ani și lăsăm deschisă discuția despre dezvoltarea urbană a țării... / VIORICA BUICĂ

© Nigel Young / Foster & Partners Architects

AEROPORTUL DIN BEIJING. Proiectat de cea mai mare firmă de arhitectură din Marea Britanie, Foster + Partners, Terminalul 3 al aeroportului din Beijing a fost construit în mai puțin de 4 ani și este, la ora actuală, cea mai mare clădire din lume, cu o suprafață de aproximativ 1,3 milioane de metri pătrați. Se estimează că, până în 2020, terminalul va acomoda până la 50 de milioane de pasageri pe an. Gândit special pentru a reprezenta intrarea în Beijing a sportivilor participanți la cea de-a 29-a ediție a Jocurile Olimpice din vara lui 2008, Terminalul 3 are un aspect aerodinamic, iar forma clădirii este asemănătoare cu un dragon, făcând aluzie la tradiția și la mitologia locală.

THE CHINESE DREAM

a society under construction

NEVILLE MARS 柯新城
ADRIAN HORNSBY

010 publishers

Lucrarea recent lansată de editorii olandezi 010 publishers este o panoramă a transformărilor radicale ce au loc în mediul urban din China, un spațiu care se conturează fragmentat, la limita dintre tradițional și modern. Cum va arăta China în 2020? Cât de „verzi” vor fi orașele? Va exista apă nepoluată pentru toată lumea? La ce vor visa locuitorii sutelor de blocuri-turn înșiruite monoton? Sunt doar câteva dintre întrebările la care editorii încearcă să răspundă într-un mod original, dar foarte bine documentat, studiile fiind ilustrate cu un număr foarte mare de grafice, situații, interviuri etc. Este o lucrare emblematică pentru oricine interesat de evoluția spațiului urban contemporan.

Mai multe detalii: www.010publishers.nl

©OMA

CCTV. Clădirea, situată în noul Central Business District din Beijing, cu o suprafață de 599.000 mp se împarte în trei segmente, diferențiate funcțional: producție de televiziune, spații publice și servicii. Fiecare segment are propria logică de desfășurare, dar comunică cu celelalte din rațiuni de accesibilitate și securitate. Sediul Televiziunii Centrale din China are o înălțime de 234 de metri și oferă posibilitatea vizitării studiourilor de producție, precum și panorame deosebite asupra orașului de pe terasele de sus. Chiar dacă are o înălțime considerabilă, CCTV nu este un turn clasic, ci o continuă întretăiere de secțiuni orizontale și verticale, care îl consacră mai degrabă ca un icon urban decât ca o săgeată îndreptată spre cer. Țesătura neregulată de pe fațadele clădirii este expresia forțelor ce sălășluiesc în întreaga structură. Cea de-a doua clădire adăpostește hotelul Mandarin Oriental, un teatru, studio-uri de înregistrare și un cinema digital. Proiectul a luat naștere din colaborarea OMA (Rem Koolhaas) și Arup.

LINKED HYBRID. Nevoia urgentă de soluții de locuire colectivă, datorată creșterii economice extraordinare și deplasării continue a muncitorilor dintr-un oraș într-altul, lasă puțin loc pentru inovație, creativitate și calitate. În aceste condiții, Steven Holl Architects au reușit să spargă monotonia blocurilor-turn standard cu un complex surprinzător de 210.000 mp, numit Linked Hybrid. Acesta cuprinde peste 700 de apartamente, spații comerciale, un cinema, o grădiniță și o parcare subterană, situate pe un teren aproape de vechiul zid al orașului Beijing. Cele opt turnuri care alcătuiesc complexul Linked Hybrid vor adăposti cea mai mare centrală termică ecologică din lume: apa va fi pompată la toate nivelele clădirilor, venind de la 100 de metri adâncime, încălzind locuințele iarna și răcindu-le vara. În niciunul dintre turnuri nu există boilere pentru încălzire sau aparate electrice de condiționare a aerului. Ca și organizare, Linked Hybrid constituie o enclavă, un mic oraș în oraș. De la etajul 20 al fiecărei clădiri pornește o pasarelă care le leagă pe toate într-un soi de inel pe care se găsesc cafenele și spații de serviciu gândite pentru mai mult de 2.500 de locuitori, iar acestora li se vor adăuga mai multe centre de relaxare, accesibile doar prin card.

BIRD'S NEST. NATIONAL STADIUM.

Lucrarea concepută de elvețienii Herzog și De Meuron pentru Jocurile Olimpice din acest an a fost adevăratul simbol al orașului și se anunță a deveni unul dintre cele mai importante iconuri urbane recente. Stadionul se află în partea sudică a zonei Olympic Green și se desfășoară pe 333 de metri de la nord la sud și 298 de metri de la vest la est. Structura sa principală, sub forma unui cuib, combină betonul și oțelul într-un mod inovativ și a fost gândită pentru a asigura funcționarea la capacitate maximă a complexului și după terminarea Jocurilor Olimpice. De la distanță, stadionul pare o gigantică farfurie, străbătută de o rețea geometrică de stâlpi, foarte bine articulată și ordonată. Când te afli în imediata apropiere, scara acestor elemente de beton te determină să le percepi ca o întretăiere haotică de linii, ca o pădure artificială. Acest spațiu ce înconjoară interiorul stadionului este în același timp fațadă, structură, decorație și spațiu public (există mai multe platforme la întretărirea stâlpilor, locuri de întâlnire și de relaxare). Este o punte între orașul exterior și interiorul stadionului și poate funcționa independent. Concertele, meciurile, jocurile vor acapara pe viitor interiorul propriu-zis, în timp ce acest spațiu de tranziție va fi destinat relaxării și activităților mai puțin dinamice. Toate elementele structurale se întretaie și se sprijină unul pe altul, într-un complex inovativ. Pentru a oferi rezistență la apă acoperișului de deasupra gradenelor, spațiile din structură au fost umplute cu o membrană translucență așa cum păsările își umplu cuiburile cu bucăți de lemn pentru a le oferi protecție.

Basketball Stadium. Situat pe extinderea vestică a Bulevardului Chang'an din Beijing, Gimnaziul Olimpic pentru Baschet pare un cub de aur ce strălucește în lumina soarelui. Într-adevăr, materialul folosit pentru pereții exteriori de către Institutul de Design de Arhitectură din Beijing este un aluminiu auriu, perforat neregulat în scop decorativ. Clădirea are patru etaje deasupra solului și unul îngropat și dispune de foarte multe sisteme și soluții ecologice: baterii solare fotovoltaice, sistem de reciclare a apei de ploaie, sistem economic de condiționare a aerului, sistem economic de iluminat, sistem de ventilare naturală.

WATERCUBE. După câștigarea concursului internațional de către PTW Architects împreună cu CCDI și Arup, șantierul pentru construirea Centrului Olimpic de Înot, supranumit "The WaterCube", a început în decembrie 2003 și a durat aproape 5 ani. Proiectul a întrunit standardele internaționale pentru astfel de competiții, încercând totodată să amplifice beneficiile sociale și economice pe care o astfel de clădire le poate aduce orașului Beijing (mai multe spații cu facilități de relaxare și fitness au fost adăugate bazinului propriu-zis). Conceptul ce stă la baza clădirii combină simbolismul pătratului în cultura chineză și structura organică a baloanelor de săpun, translatați direct în forma arhitecturală.

Deși a folosit tehnologii extrem de noi de construcție, clădirea funcționează eficient din punct de vedere energetic și ecologic. Structura organică translucidă potențează și folosește la maximum lumina naturală și captează energia solară pentru a încălzi spațiile interioare și piscinele. De asemenea, apa de ploaie va fi complet reciclată și folosită printr-un sistem complex de filtrare. Pentru a preveni corodarea, elementele structurale din oțel au fost protejate cu un strat uscat de „perne” ETFE.

Pereti cortina

...fara limite

SCHÜCO
JANSEN

ALUKÖNIGSTAHL vă oferă soluții inovative pentru pereți cortină și luminatoare.
Pentru informații privind sistemele și tehnologia furnizată de noi vizitați: www.alukoenigstahl.ro
Vă așteptăm și la birourile noastre din:
București, B-dul. Unirii nr. 64, bl. K4, tel: 021 - 327 7780, fax: 021 - 326 4860
Cluj Napoca, Str. David Prodan nr. 2, tel: 0264 - 430 419, fax: 0264 - 598 153

ALUKÖNIGSTAHL®

Proiectul „Lut Ars” și vara 2008

În lunile cu soare mare, lutul de Piscu a călătorit cu Caravana Meșteșugurilor. Prin cărți și prin copii, argila noastră a ajuns în 4 zări ale țării: în Oltenia, în Moldova, în Maramureș și în Mărginimea Sibiului. De la Lipovu, Țibănești, Șurdești și Cisdădie, grupuri de mici ucenici au venit în tabără la Piscu. Cot la cot cu copiii din sat, prezenți la a doua ediție a Școlii de Vară, au pedalat timp de două săptămâni prin lumea lutului.

Am început prin a descoperi împreună ce e ceramica, reconstituind povestea câtorva obiecte de lut ars, pe care imediat le-am și schițat. În cele 10 zile de cursuri, copiii au lucrat la roată – unii au debutat, alții s-au perfecționat. Au construit vase din colăcei, în tehnică neolitică. Au realizat plăcuțe de lut incizate. Au decorat vase cu culoare și incizie. Au lucrat purcei-puşculiță. Au modelat figurine zoomorfe, închipuind zilnic, în echipe diverse, adevărate grădini zoologice. Au realizat zeci de schițe după obiecte ceramice. S-au jucat de-a arheologii reconstituind vase de ceramică sparte. Au călătorit în imagini și explicații prin muzee și locuri care păstrează relicve de lut ars. Au aflat cum se decorează clădirile cu elemente ceramice și au realizat ei înșiși mici proiecte de fațade. Au văzut cum se construiește un cuptor din hârtie și unul de copt pâinea. Pe scurt, s-au distrat învățând și au învățat distrându-se. Copiii musafiri ai Piscului au descoperit și împrejurimile satului, urbane și de peisaj. Au plecat acasă încântați, pentru a fi la rândul lor gazde ale Caravanei. La Sibiel am agonisit icoana pe sticlă. Bilanțul? 2 săptămâni, 26 de copii, 50 de icoane pictate, peste 150 de schițe. 10 porți sibieleni, împodobite de copii cu cel mai de preț însemn, icoana, regăsesc tradiția Mărginimii curate, aproape sufocată de timp și de oameni. Sibielenii zâmbesc. Împreună cu prietenii de la DALA și gazdele noastre de la Casa Stancă, planuim un proiect mai amplu pentru Sibiel 2009: copii, icoane, porți, troițe, ferestre deschise. Suntem pe drum spre ultima stație a Caravanei 2008, Șurdeștiul, în țara bi-

sericilor de lemn, a căpițelor de fân și a zgărdanelor din mărgele. Reprezentanți a 4 comunități rurale au participat anul acesta la experimentul nostru; copii din sate unde meșteșugul este pe ducă au fost câștigați pentru dragostea de meșteșug. În ei am așezat sămânța frumosului cu speranța unor roade viitoare; o variantă de vacanță pe care ne-am dori-o și mai amplă și mai diversă. Tabăra de meșteșug este pentru satele cu specific și pentru îndeletnicirea în sine o variantă de revitalizare, iar pentru copii, indiferent de unde ar veni ei, o gură de aer curat. Roata de iulie s-a învârtit și la Crevedia Mare pentru copiii din sat și în inima Bucureștiului la Arc en Ciel. A fost o vară cu multe ulcele, multe corcodușe și mult zâmbet. Un martor la www.lutars.piscu.ro. / ADRIANA SCRIPCARIU, Coordonator proiect Lut Ars 2008

ASAMBLAJE

Fundația Arhitect design, Ministerul Culturii și Cultelor, Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, Centrul de Studii de Arhitectură Vernaculară de la Dealu Frumos și Asociația Pepluspatru au realizat între 5-7 septembrie la Dealu Frumos un atelier experimental în care câteva dimensiuni artistice fundamentale – spațiu, sunet, mișcare, imagine – au fost abordate printr-un parcurs unificator al extremelor, între formele trecutului și metamorfozele contemporaneității. Arhitectura medievală și vernaculară, muzica gregoriană (vocală), dansul clasic, imaginea fotografică și filmul vechi au fost transfigurate de modernitate, reinventate, reasamblate prin posibilitățile multiple tehnice, materiale, informaționale în spiritul sincretic specific prezentului. Proiectul „Asamblaje” urmărește deconstrucția obiectului artistic și reconstrucția lui prin comunicare, înțelegere și colaborarea specialiștilor din arhitectură, urbanism, artă, film, dans, muzică sau din discipline umaniste în general și studenți ai facultăților corespunzătoare.

Conceptul de „asamblaj” aparține filosofului Gilles Deleuze, însă proiectul experimental propus de Arhitect implică interferența deschisă, continuă între domeniile artistice menționate în cadrul bisericii fortificate de la Dealu Frumos, Sibiu – un spațiu istoric și cultural ideal. Problema identității este pusă din mai multe perspective: națională, regională, a comunităților etnice co-existente în satul Dealu Frumos, profesională – domeniile implicate în proiect, individuală – marcată prin personalitatea participanților și contribuția fiecăruia la îmbogățirea valențelor artistice și înțelegerea diversității.

ASIGURAREA DE RĂSPUNDERE PROFESIONALĂ

Asigurarea de răspundere profesională este un produs care se adresează persoanelor fizice, fie asociate în cabinete sau organizații profesionale, fie activând individual, autorizate să desfășoare activități profesionale specializate, în conformitate cu reglementările legale.

BCR Asigurări conferă acoperire pentru:

■ Sumele cu titlu de despăgubire pe care Asiguratul este obligat să le plătească persoanelor păgubite (prin înțelegere amiabilă sau prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă), decurgând din producerea de:

- pierderi financiare fără legătură cu daune la proprietăți/vătămări corporale, cât și, după caz
- pagube materiale (avarierea/distrugera bunurilor) și/sau vătămări corporale

- Cheltuieli de judecată;
- Cheltuieli de investigare / apărare, după caz.

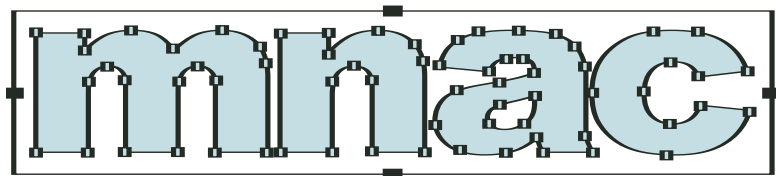
BCR Asigurări oferă clienților săi produse de asigurare de răspundere civilă profesională adecvate unei game largi de specialiști care exercită servicii profesionale în oricare din formele legale (liberă practică, cabinete individuale/asociate, societăți comerciale/civile etc.), ca de exemplu: experți contabili și contabili autorizați, auditori financiari, executori bancari, executori judecătorești, practicieni în insolvență, consilieri juridici, notari, avocați, experți tehnici, arhitecți / proiectanți, medici, farmaciști, alte persoane din domeniul asistenței medicale (Malpraxis), furnizori de servicii medicale (ex. spitale), persoane care efectuează studii clinice, laboratoare de încercări, traducători/interpreți, manageri, brokeri de (re)asigurare, comisionari în vamă,

furnizori de servicii de certificare în vederea utilizării semnăturii electronice, prestatori de servicii din domeniul IT&C.

Se asigură răspunderea profesională a Asiguratului, angajată, în conformitate cu normele legale / codul deontologic în vigoare, ca urmare a producerii unor prejudicii suferite și reclamate în perioada asigurată de terțe persoane (inclusiv beneficiari ai serviciilor sale), consecința directă a faptelor culpabile săvârșite de Asigurat, în limita competențelor profesionale și în timpul exercitării profesiei.

Costul asigurării este stabilit în funcție de: profesia Asiguratului, domeniul de activitate/specificul activității profesionale, limita de răspundere asigurată, perioada de asigurare (incluzând eventuala perioadă de retroactivitate) etc.

Contractul de asigurare se încheie de regulă pe o perioadă de 1 an, dar și pentru perioade subanuale, dar minimum 1 lună, valabilitatea acestuia fiind confirmată/menținută prin plata primei de asigurare/ratelor de primă în cuantumul și la scadențele menționate în poliță.

Muzeul National de Artă Contemporană / National Museum of Contemporary Art

ROMAN TOLICI. CEL MAI PROBABIL MÂINE

Curator: Oana Tănase

18 septembrie – 30 noiembrie 2008

„Port mai mereu camera foto cu mine, considerând-o un carnet de schițe, un șevalet pentru plain-air, o muză dărnice. De mult timp trăiesc cu convingerea că tot ceea ce caut în materie de subiect, formă și conținut chiar se află în imediata apropiere. De cele mai multe ori declanșez fără a mă gândi că respectiva fotografie s-ar putea transforma într-o pictură și de cele mai multe ori nici nu se întâmplă asta. Iar atunci când, ulterior, vizionând zeci de clișee, unul dintre ele îmi relevă posibilitatea unei picturi, convingerea se adverește cu și mai multă forță. Astfel, subiectul surprins întâmplător capătă o valoare aproape mistică, destăinuindu-mi un întreg univers, o întregă filosofie, care-mi pare într-atât de bine pusă la punct, încât nu-mi mai rămâne decât să ajustez, să sintetizez totul în procesul transpunerii pe pânză”, spune Roman Tolici.

Expoziția CEL MAI PROBABIL MÂINE selectează lucrări ale unor serii distincte – pictură și desen – menite să facă vizibile atât demersul particular al artistului, cât și temele lui recurente. Departe de formula unei retrospective, intenția curatorului vizează mai degrabă decantarea unor principii etice ce-l ghidează pe Roman Tolici în atelierul său. Indiferent că atacă peisajul ori portretul, că activează surse private ori colective, interesul lui Roman Tolici privește deconstrucția unor „reguli” ale simbolului, a unor clișee ce împiedică, de cele mai multe ori, cunoașterea directă.

ANDREI CĂDERE. RETROSPECTIVĂ

Concept: Karola Grässlin, Astrid Ihle, Bernard Marcelis

Coordonator: Magda Radu

25 septembrie – 25 noiembrie 2008

Städtische Kunsthalle Baden-Baden
Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris
Bonnenhofmuseum Maastricht

Muzeul Național de Artă Contemporană prezintă expoziția retrospectivă a artistului de origine română Andrei Cădere, unul dintre cei mai importanți protagoniști ai artei conceptuale. Cădere a ajuns la Paris în 1967 și a devenit cunoscut pentru barele sculptate de lemn care fac acum parte din colecțiile celor mai importante muzee de artă contemporană din lume. Andrei Cădere a fost autorul unei întregi strategii de abordare a sistemului artei, interogându-i modul de funcționare într-o manieră inteligentă și tenace. Moartea sa prematură în 1978 a pus capăt unei perioade scurte de activitate intensă care l-a consacrat în lumea artei contemporane, iar demersul său inspiră generații noi de artiști activi în zona artei conceptuale.

Arta fotografică – sursă de inspirație pentru designul de placaje ceramice

AMBIENTARE ȘI DESIGN

www.ssabimpex.ro

O fotografie poate fi ea însăși o operă de artă. Ce se întâmplă însă dacă acea fotografie este „modelată” pentru a îmbrăca un spațiu întreg? Poate designul ambiental deveni o nouă artă? Designerul Fabrizio Zanfi pare să creadă exact acest lucru, dacă ne gândim la cele trei colecții de placaje ceramice create de acesta și inspirate din arta fotografică a lui Massimo Gardone.

Din colaborarea celor doi creatori au rezultat trei colecții spectaculoase de faianță și gresie, intitulate sugestiv „Black Flowers”, „Fleurs” și „Floranova”.

Cea mai spectaculoasă dintre colecții este „Black Flowers”, ce beneficiază, pe lângă efectul optic deosebit, de o tehnologie de avangardă în domeniu, patentată de Viva Ceramica. Taiate în variante supradimensionate de 100 x 100 cm și 50 x 50 cm, plăcile de faianță sunt perfect calibrate, cu o grosime de doar 3 mm și sunt armate cu fibră de

sticlă. Astfel, ele capătă un grad de flexibilitate și rezistență atât de înalt încât pot fi adaptate pentru suprafețe oricât de complexe.

Elementul de legătură dintre cele trei colecții este reprezentat de conturul diafan, difuz. Spre deosebire însă de „Black Flowers”, care seduce prin monocromie, colecțiile „Floranova” și „Fleurs” reprezintă adevărate explozii de culoare. Decorurile florale fie radiază din plăci de faianță de 34 x 34 cm, fie ies la iveală din module decorative de 94,5 x 156 cm, compuse din 9 piese.

Aceste trei colecții de placaje ceramice, alături de o mare varietate de creații nonconformiste semnate de Fabrizio Zanfi și produse de Viva Ceramica, sunt disponibile în România exclusiv prin intermediul showroomurilor SSAB din țară.

Fotografiile lui Massimo Gardone sunt adevărate experimente vizuale ce amintesc simultan de tehnica sfumato și radiografie, dezvăluind un interes deosebit pentru metode și materiale avangardiste. Similar, Zanfi este celebru pentru transformarea companiei Viva Ceramica într-unul din cei mai originali producători de faianță și gresie din Europa. Ignorând regulile și tendințele, designerul reinventează constant conceptul de placaj ceramic, după principiul că locuința trebuie să reprezinte o expresie personală și nu un simplu habitat.

SSAB – Showroom-uri București:

Calea 13 Septembrie nr. 103-105
Telefon: 021-411 30 09, 0745 102 387; Fax: 021-412 00 97
bucuresti@ssabimpex.ro
www.ssabimpex.ro
Persoana de contact:
Irina Pascu, Director Zonal

Str. Nerva Traian nr. 5
Telefon: 0744 271 525
Fax: 021-321 66 23
nerva@ssabimpex.ro
www.ssabimpex.ro
Persoana de contact: Cristina Ferenț, Director Vânzări

Str. Valea Cascadelor –
Expoconstruct stand B1 – B2
Telefon: 0740 118 089
Fax: 0745 731 122
militari@ssabimpex.ro
www.ssabimpex.ro
Persoana de contact: Marius Petcu, Consilier Vânzări.

Conferința internațională RIBA

Anul acesta, Conferința internațională RIBA se va desfășura pe 25 și 26 octombrie la Barcelona, Spania, o locație ideală pentru a realiza o incursiune în bogatul patrimoniu arhitectural al regiunii, dar și pentru a vizualiza câteva dintre cele mai impresionante exemple ale arhitecturii contemporane.

De la colonizarea romană la perioada gotică și la art-nouveau-ul catalan, Barcelona constituie locația perfectă pentru explorarea identității și globalizării arhitecturale. Problematika legată de identitatea arhitecturală și modernitate este vitală și trebuie continuu abordată de arhitecți, iar RIBA constituie forumul ideal de dezbateri. Programul conferinței va încuraja interferențele conceptuale și schimbul de opinii legate de multiplele forme ale identității arhitecturale, înțelegerea modului în care se formează identitățile, răspunsuri la necesități locale și contextuale, discutarea creării unei arhitecturi vernaculare, toate analizate sau exemplificate de cei mai mari arhitecți și designeri contemporani: Sunand Prasad (Președinte RIBA) – „Politicele arhitecturii și identității”, Alejandro Zaera Polo (Foreign Office Architects) – „Localizarea globalizării arhitecturale”, Ken Yeang (Llewelyn Davies Yeang Architects) – „Design pentru spațiu și timp”, Herman Hertzberger (Hertzberger) – „Impactul globalizării și siturile patrimoniului local – Neues Museum Berlin”, David Mackay (MBM Arquitectes) – „Barcelona – Moștenirea Olimpiadei și beneficiile regenerative ale proiectului”, Alison Brooks (Alison Brooks Architects) – „Autenticitate, abstracție, obsesie, șoc”, Jurgen Mayer (Jurgen Mayer H. Architects) – „Urgența unei identități europene în arhitectură”, Louisa Hutton (Sauerbruch Hutton) – „Arhitectura durabilă – are propria ei identitate?”, Joseph Rykwert (profesor, Universitatea din Pennsylvania) – „Identitatea arhitecturală – o perspectivă istorică”, Robert Adam (Roberts Adam Architects) – „Sumarul dezbaterii”.

SĂPTĂMÂNA ARHITECTURII LA SOFIA

Săptămâna dedicată arhitecturii în capitala Bulgariei va începe în ziua de 18 septembrie. Ea reprezintă primul forum internațional de arhitectură din Bulgaria și o ocazie pentru dialog și schimb de idei între arhitecți și investitori. Printre subiectele de discuție se vor număra teme situate la granița dintre design, arhitectură, afaceri și societate.

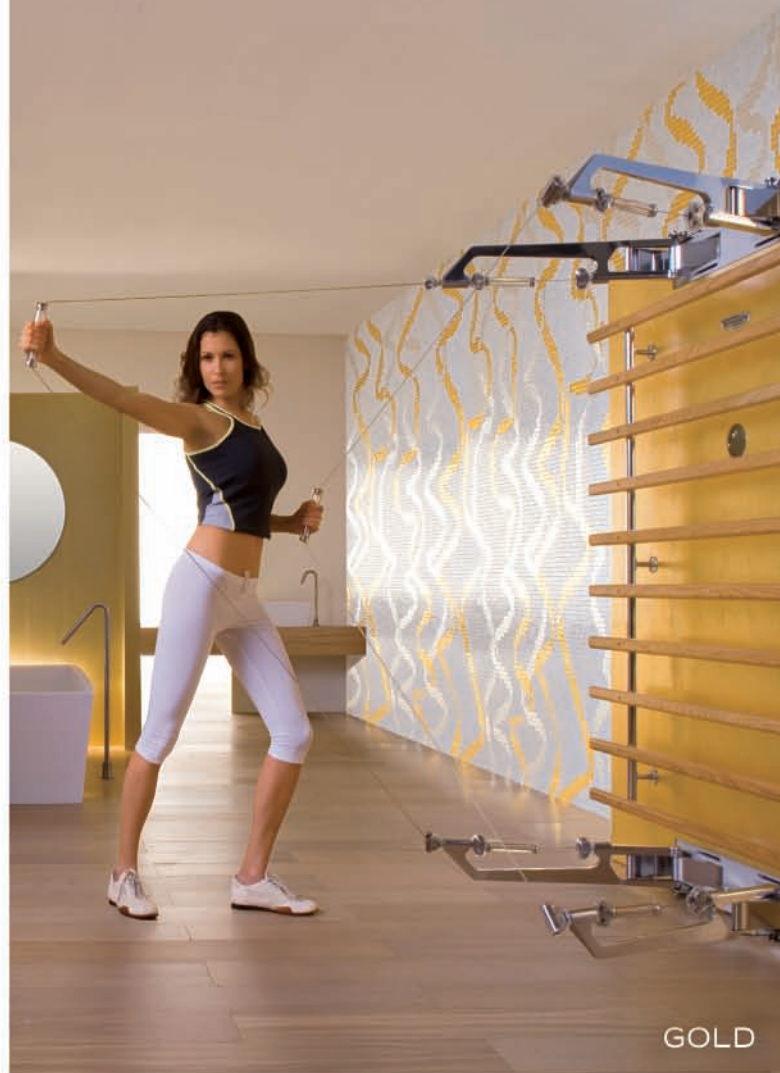
În cadrul acestei prime ediții a Săptămânii Arhitecturii de la Sofia, cea mai importantă problemă dezbătută va fi lipsa unui punct de întâlnire între obiectivele investitorilor și ideile arhitecților. O mai bună colaborare între mediul afacerilor și cel al arhitecturii este o condiție esențială pentru evoluția peisajului urban bulgar. Cei care vor participa la eveniment sunt specialiști din ambele domenii, proveniți din întreaga Europă.

Pe listă se numără, printre alții, Constantin Goagea, Dominique Lyon sau Paul Koch. Ceea ce îi aduce pe toți laolaltă este interesul față de dezvoltarea urbană a Bulgariei, de ultimele tendințe din domeniul arhitecturii, dar și deschiderea față de dialog și de schimbul de idei. Vor fi luate în considerare diverse scenarii referitoare la evoluția mediului urban în Bulgaria, pornind de la starea sa actuală. / ANCA ROTAR

Kinesis Personal is the centrepiece in designer furnishing for home fitness or wellness spaces. It takes back to the origins of human movement, freeing the body and mind to re-discover the four fundamental physical abilities: endurance, balance, strength and flexibility. Kinesis Personal provides a unique workout that restores the right balance between mind and body, thereby helping to improve the quality of life. Designed by Antonio Citterio (assistant Toan Nguyen), Kinesis Personal comes in two versions: the polished steel Vision (bottom picture) and the wood bars equipped Heritage, available in the Cream finish, the Black finish (top left picture) and the limited-edition Gold finish (top right picture).

130-144 Progresului Street, Bucharest 5, Romania
Mobile: 0740.251.513
Phone: 021-411.70.86 | Fax: 021-411.70.87
george.bakopanos@elmecromania.ro
technogym@elmecromania.ro

KINESIS™ PERSONAL

WORK OUT AT HOME WITH STYLE

MVRDV ajunge și în Est

Proiectul propus de biroul de arhitectură MVRDV a fost ales de un juriu internațional, câștigând concursul care a avut ca temă un masterplan urban și ecologic pentru zona Lacului Tirana situat în sudul capitalei Albaniei. Proiectul, plasat într-una dintre cele mai valoroase zone verzi ale orașului, vizează regenerarea unui spațiu de 20 de hectare pe țărmul din nordul lacului pentru a crea un cartier urban dens și un spațiu destinat unui parc, facilități de relaxare, noi spații publice și intervenții ecologice. Volumele înclinate ale clădirilor proiectate permit o mare varietate a tipurilor de apartamente, magazinelor și birourilor, reluând parțial la nivel estetic elemente specifice arhitecturilor din Tirana. O sumedenie de volume răsucite creează spații publice spectaculare și conferă dramatism aspectului general. Inserate între rocile locale, clădirile au rezonanțe similare, căpătând denumirea „Tirana Rocks”. Gruparea densă a programului arhitectural permite întregii zone să devină parte a lanțului de parcuri care înconjoară lacul. Plantarea copacilor Jacaranda va defini o nouă caracteristică a zonei prin „nori” de flori albastre. Un traseu pietonal situat pe malul lacului va crea o zonă socială activă, contribuind la ideea de „Copa Tirana”. Masterplanul constă din 225.000 mp destinați clădirilor rezidențiale, 60.000 mp spații pentru birouri, 20.000 mp clădiri publice, 60.000 mp pentru comerț, un hotel de 15.000 mp și 20.000 mp dedicați sportului, relaxării și parcajelor. Începutul șantierului este estimat în 2010, iar investiția totală este estimată la 600 milioane euro. Șaizeci de arhitecți, designeri, ingineri etc. au conceput proiectul într-o colaborare multidisciplinară, aplicând cele mai înalte tehnologii și standarde durabile.

www.mvrdv.nl

Museul de Arhitectură Basel BALKANOLOGY

Între 4 octombrie 2008 și 4 ianuarie 2009, în cadrul Muzeului de Arhitectură de la Basel va fi deschisă expoziția „Balkanology”, având ca temă noua arhitectură din sud-estul Europei. În contextul prăbușirii socialismului, în țări ca Iugoslavia sau Albania a apărut o nouă formă de urbanism. Întrebarea care se ridică este dacă aceste transformări anunță noi patternuri de dezvoltare pentru orașele europene, în general.

Proiectele expuse în cadrul „Balkanology” provin din Belgrad, Zagreb, Kotor, Priștina și Tirana și ilustrează modul în care arhitecții, urbanistii și activiștii se confruntă cu transformările rapide și radicale de ordin social. Se urmărește analiza comparativă a acestor proiecte, în raport cu tendințele din arhitectura contemporană.

Situația actuală a Europei de Sud-Est este văzută de către organizatori ca un prototip al dezvoltării urbane în situații de tranziție. De la Priștina la Belgrad, structurile instituționale fragile sau chiar absente fac imposibilă reglementarea proceselor de construcție. Țările din această regiune se confruntă cu crize urbane, afișând, în același timp, noi forme arhitecturale, diferite de așezările informale din țările din afara Europei.

„Balkanology” aduce laolaltă mari arhitecți din sud-estul Europei și prezintă abordarea lor asupra transformărilor la nivel urban din țările lor de origine, transformări care vor fi analizate și din punct de vedere social, cultural și politic, pentru a determina modul în care ele ar putea să pătrundă sub semnul de-urbanizării neo-liberale în restul Europei. Expoziția cuprinde proiecte de cercetare și intervenții concrete, analize ale arhitecturii și strategii de planificare. Nu se încearcă obținerea unei imagini a dezvoltării urbane care să fie valabilă pentru întreaga regiune balcanică. În schimb, prin intermediul unor exemple bine alese, se urmărește delimitarea unor influențe regionale asupra arhitecturii și dezvoltării urbane. / ANCA ROTAR

www.sam-basel.com

Corpuri de iluminat inteligente

Barcelona

PREMIUL PENTRU SPAȚII PUBLICE

În primăvara anului 1999, Centrul de Cultură Contemporană din Barcelona a organizat o expoziție de mari dimensiuni dedicată spațiilor publice urbane, intitulată sugestiv „Recucerirea Europei”. Evenimentul, o panoramă a transformărilor survenite în centrele urbane europene în perioada 1980-1999, după ani în care traficul auto și sistemele de infrastructură modificaseră dramatic configurația publică a orașului, a pus atunci în evidență într-un mod copleșitor nevoia oamenilor de a acționa și inter-acționa în spațiul public. Au fost date ca exemple, la nivel de strategie urbană, orașe precum Strasbourg, Barcelona, Lyon, Freiburg sau Copenhaga, care au stabilit în timp un echilibru între problemele legate de trafic, comerț și locurile de întâlnire între locuitori. Și pentru a încuraja și a promova soluțiile valoroase pentru spațiile urbane publice europene, Centrul a creat un premiu care se acordă din doi în doi ani unui proiect cu valoare civică deosebită.

De la prima ediție din 2000, mai multe instituții de prestigiu precum Fundația pentru Arhitectură din Londra, Centrul de Arhitectură din Viena, Centrul pentru Arhitectură și Patrimoniu din Paris, Institutul de Arhitectură al Olandei și Muzeul Arhitecturii Finlandeze s-au alăturat la organizarea acestei competiții. De asemenea, numărul participanților a crescut de la ediție la ediție, demonstrând interesul pentru astfel de programe și, în același timp, necesitatea lor pentru confortul urban. Este interesant faptul că premiul se acordă atât arhitecților, cât și instituției publice care prin decizie politică a sprijinit realizarea lui, iar accentul cade pe valoarea socială a intervenției, subliniind impactul asupra vieților locuitorilor din zona respectivă.

Tocmai de aceea competiția se adresează în primul rând proiectelor la scară mai mică, ce reușesc să îmbine utilizări diverse ale spațiului și să imprime locurilor un caracter puternic. Proiectele înscrise în competiție în cadrul celor cinci ediții au fost adunate într-o arhivă, sponsorizată de Comisia Europeană, ce poate fi accesată la adresa <http://urban.cccb.org/archive> (în prezent conține peste 350 de proiecte din 219 orașe europene).

Ediția din 2008 și-a anunțat câștigătorii într-o festivitate ținută pe 13 iunie 2008 la Barcelona: proiectului Barking Town Square din Londra i-a revenit marele premiu și au mai existat încă trei mențiuni speciale, din Innsbruck, Folkestone și Huescar.

Barking Town Square realizat de tânărul birou de arhitectură **muf** face parte dintr-un program oficial al Primarului, de reabilitare și construire a 100 de spații publice în Londra. Proiectul, realizat între 2005 și 2008, cu un buget de 2 milioane de lire sterline, abordează un spațiu complex aflat la intersecția a mai multe instituții: Primăria, o bibliotecă publică, o facultate din cadrul University

of East London, un centru comercial. Pornit dintr-un început ca un amestec de funcțiuni, proiectul a fost conceput în două etape: prima a presupus extinderea și renovarea Bibliotecii Centrale Barking și transformarea ei într-un Centru de Educație Continuă (Lifelong Learning Centre), iar a doua a avut în vedere construirea a 200 de apartamente, distribuite pe 6 etaje, chiar deasupra clădirii centrului.

“Other People’s Photographs” este un proiect ambițios și inedit propus de Strange Caro pentru orașul de coastă Folkestone din Kent, o inițiativă ce-i transformă pe locuitorii orașului în autorii unei uriașe piese de artă publică. Într-o primă fază, mai multe anunțuri le-au cerut oamenilor să aducă la sediul biroului de arhitectură fotografii cu străzile orașului, din diverse epoci, în încercarea de a realiza o panoramă tridimensională și emoțională a modului în care oamenii trăiesc în acest oraș.

Proiectul Centrum.odorf semnat de Willi Frotscher și Christian Lichtenwagner reabilitează un ansamblu de locuire din suburbiile orașului Innsbruck, construit cu ocazia Jocurilor Olimpice din 1964 și 1976, compus din blocuri uniforme cu aproape 8.000 de apartamente.

Proiectul “Torre del Homenaje” realizat de spaniolul Antonio Jimenez Torrecillas în Huescar, Granada, a fost apreciat de juriu pentru “curajul de a inventa un spațiu public prin crearea unui punct ce radiază energie și de a crea o nouă referință pentru comunitate”. / VIORICA BUICĂ

Sisteme de încălzire cu peleți Tehnologie de ultimă generație

S.C Calidus S.R.L
Str. Ion Ionescu Dela Brad Nr. 68
Sector 1, București
telefon: +40 (0)21 409.29.92
+40 (0)21 409.29.93
fax: +40 (0)21 409.29.94
e-mail: office@calidus.ro

www.calidus.ro

economic flexibil confortabil ecologic
Relaxați-vă, munca o facem noi

Biotech

CALIDUS
PELLETS

calimax®

Imagine 01 FAÇADES

010 Publishers, Rotterdam 2008

Tehnologia fațadelor în secolul XX este corelată disoluției zidurilor masive într-o separație a structurii și fațadei. Analizând evoluția tehnologiei fațadelor pe decade, se poate trage concluzia că vârful optimizării a fost atins. Înțelegând fațadele – sau mai corect anvelopele – ca parte dintr-o clădire integrală, trebuie să remarcăm că crearea anvelopelor viitoare trebuie

făcută pe baza unei „rețele”: implicând sisteme – dar și metode de gândire – care asigură posibilitatea dezvoltării unor aspecte diferite simultan și combinarea lor conform cerințelor. Anvelopa trebuie percepută ca o componentă funcțională din ansamblul clădirii, servind o parte a cerințelor prin asigurarea tehnologiilor necesare și calității. Din această perspectivă, trebuie să extragem din material – gândirea orientată structural și construcție –, trebuie să dezvoltăm anvelopa asemenea unui sistem hibrid: materiale, tehnologii și procesul de producție, integrate unei formule complexe. Toate aspectele legate de tehnologia fațadelor sunt investigate în aproximativ 85 de exemple.

DETALIUL ÎN ARHITECTURA REZIDENȚIALĂ CONTEMPORANĂ

Virginia McLeod

Laurence King Publishing Ltd, 2007

Locuințele tradiționale au suferit în ultimul secol schimbări radicale prin care posibilitățile de autodefinire în mediul domestic au creat o nouă platformă a experimentului arhitectural. Modificările pattern-urilor sociale și tehnologiile constructive au alimentat aceste căutări, oferind posibilități mul-

tiple pentru ce conține o casă, cum arată și cui îi este destinată. Detaliile arhitecturale constituie unicitatea unei clădiri și statutul unui arhitect poate deveni remarcabil. Albumul asigură o dublă analiză, a importanței tehnice și estetice a detaliilor în dezvoltarea arhitecturii rezidențiale contemporane, asigurând un studiu al tendințelor actuale în sfera detaliilor. Sunt prezentate peste 50 de locuințe realizate de arhitecți celebri, ordonate în funcție de materialul de construcție definitiv: beton, sticlă, cărămidă, oțel, lemn sau materiale alternative și fiecare lucrare este înfățișată prin fotografii, planuri ale etajelor, secțiuni ale elevației și axonometriei, precum și numeroase detalii considerate caracteristice.

DETAIL nr. 4, 2008

Materialele plastice sunt eterice sau aparțin domeniului “trash culture”? Ca un rezultat al disoluției relației dintre formă și material și abordării în permanență schimbare a designului, materialele plastice sunt acum reabilitate în arhitectura experimentală. În interfața minții și problemei sau a materiei și formei, conceptele arhitecturale digitale eliberate de materie au evoluat diametral opus unei arhitecturi bazate pe arta de a folosi și combina materialele. Plasticul se afirmă prin dematerializare și ambiguitate. Virtual poate căpăta orice formă și atuu permutării îl corelează cu animația arhitecturală digitală. Datorită atributelor lor, materialele plastice sunt predestinate unei arhitecturi ale cărei teme sunt metafora, senzualitatea, atmosfera. Fiind inevitabil și limite, materialele plastice se plasează între interior și exterior, corp și spațiu, structură și anvelopă, bidimensional și tridimensional, static sau dinamic etc.

a+u nr. 454, 2008

China evoluează cu o viteză accelerată, condusă de dezvoltarea metropolelor Beijing, Shanghai și Shenzhen. O succesiune interminabilă de proiecte de mari proporții în spațiile urbane a atras atenția întregii lumi, în mod particular ambițiosul proiect din Beijing, orașul-gază al Olimpiadei 2008. Întregul oraș pare a fi un șantier de construcții. Trei dintre cele mai notabile și îndrăznețe proiecte sunt Stadionul Național din Beijing - Herzog & de Meuron, Centrul Acvatic Național – PTW Architects + CSCEC + Arup și Sediul Televiziunii Centrale din China (CCTV) – Rem Koolhaas și Ole Scheeren. Acest număr se concentrează asupra dinamismului din Beijing, dezvăluind în mod deosebit aspecte neabordate ale acestor trei proiecte, de la locația lor în cadrul orașului la detalii care capătă formă acum, precum și aproximativ 50 de proiecte importante, culturale, comerciale, din domeniul transporturilor sau recreative care remodelează actualmente harta Beijingului.

FUTURE nr. 12/13, 2008

Revista prezintă proiectele premiate în concursuri cu programe arhitecturale diferite. În cadrul concursului Muzeul de Artă Contemporană & Expoziție planimetrică, China, premiul I a fost câștigat de Coop Himmelb(l)au pentru proiectul Muzeului de Artă Contemporană, intitulat „Rotații”. Forma clădirii este rezultatul unei extrudări și rotații de la planul rectangular al parterului la nivelul acoperișului. Pentru Restructurarea pieței din Barcelona, Spania, a fost ales proiectul realizat de Enrique Sobejano Garcia și Fuensanta Nieto de la Cierva, compus din trei volume independente, un set urban de piese de proporții diferite care reflectă structura discontinuă și fragmentară urbană. European 09, concursul tinerilor arhitecți, a vizat trei teme: „Spațiul urban și găzduirea”, „Noi spații publice” și „De la rețea la stradă”. O parte însemnată a revistei abordează proiectele câștigătoare în ultimii ani pentru clădiri dedicate justiției.

Clasa Naked

N-a fost niciodată mai bine să fii rău.

I'm **BAD**
when I'm **NAKED**

De la **7.366** Euro (TVA inclus)

Finanțare prin Eural Leasing cu dobândă de 6,9% pe an

EURIAL leasing
Member of HEB GROUP

DISTRIBUIT DE
INTER
Motor
CYCLE

BUCUREȘTI - Inter Motorcycle srl Calea Dorobanților nr. 135, tel.: 021-230.60.91, fax: 021-230.72.16, e-mail: contact@honda-bikes.ro
BUCUREȘTI - Motor Show srl Bd. Gh. Duca 10-22, tel./fax: 021-222.00.94, e-mail: contact@mshonda.ro
BAIA MARE - Best Motor srl P-ța Păcii nr. 1, tel./fax: 0262-21.13.41, e-mail: bestmotor@honda-bikes.ro
BRAȘOV - Top Motor srl Str. Nicolae Bălcescu nr. 20, tel./fax: 0268-47.52.02, e-mail: topmotor@honda-bikes.ro
BRĂILA - My Motor srl Calea Călărășilor nr. 30, modul 8, tel.: 0339-40.10.87, fax: 0239-67.87.77, e-mail: mymotor@honda-bikes.ro
CONSTANȚA - Inter Motorcycle srl Bd. Tomis nr. 138, bl. TD1A, tel.: 0241-66.06.92, fax: 0241-66.06.93, e-mail: contact@honda-bikes.ro
IAȘI - East Motor srl Șos. Păcurari nr. 88, bl. 481, tronson 5-6, tel.: 0232-255.883, fax.: 0232-255.884, e-mail: eastmotor@hondabikes-is.ro
TÂRGU JIU - Dari Motor srl Aleea Digului, Complex Interex, tel/fax: 0253-22.11.22, e-mail: manu.gugea@honda-inidan.ro

www.honda-bikes.ro

Libero lo spirito del celebrity!
Lane Open Round

MERIDIANI

HOME

ivona
AMBIENTTI
DISTRIBUTOR EXCLUSIV MERIDIANI & INTERNI / ITALIA
MOBILA & DESIGN
Calea 13 Septembrie 71-73, parter, sector 5, București,
tel: +4031-4171313, +4021-4011687
office@ivonaambientti.ro